

EGESIF_14-0017

Lihtsustatud kuluvõimalusi käsitlevad juhised

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid

Lihtsustatud kuluvõimalusi käsitlevad juhised

kindlamääraline rahastamine,
ühikuhindade standardiseeritud astmik
ja ühekordsed maksed

(määruse (EL) nr 1303/2013 artiklid 67 ja 68, määruse (EL) nr 1304/2013 artikli 14 lõiked 2–4 ning määruse (EL) nr 1299/2013 artikkel 19)

Euroopa Komisjon

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat

Üksus E1

Käsikiri on valminud september 2014

Please consult <http://ec.europa.eu/esf> for possible updates.

VASTUTUSE VÄLISTAMINE

Selle töödokumendi on koostanud komisjoni talitused. Dokumentis sätestatakse kohaldatavate ELi õigusaktide alusel Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide seire, kontrolli ja rakendamisega seotud asutustele tehnilised juhised ELi eeskirjade tõlgendamiseks ja kohaldamiseks kõnealuses valdkonnas. Dokumenti eesmärk on pakkuda komisjoni talituste selgitusi kõnealuste eeskirjade kohta, et hõlbustada programmi rakendamist ja edendada häid tavasid. Siinsed juhised ei piira Euroopa Kohtu, Üldkohtu ega komisjoni otsuste tõlgendusi.

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas trükises sisalduva teabe kasutamise eest.

Et kasutada või reprodutseerida fotosid, mille autoriõigused ei kuulu Euroopa Liidu, tuleb taotleda luba otse autoriõiguse valdaja(te)lt.

***Europe Direct on teenistus, mis aitab leida vastused
Euroopa Liitu käsitlevatele küsimustele***

Tasuta infotelefon: (*)

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2015

ISBN 978-92-79-40753-6 - doi:10.2767/50115 (print)

ISBN 978-92-79-40671-3 - doi:10.2767/46576 (PDF)

© Euroopa Liit, 2015

Allikale viitamisil on reprodutseerimine lubatud.

Printed in Luxembourg

TRÜKITUD VALGELE ELEMENTAARKLOORIVABALE PAPERILE (ECF)

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	7
1.1. Eesmärk	7
1.2. Miks kasutada lihtsustatud kulusid?	7
1.2.1. Taustteave	7
1.2.2. Lihtsustatud kulude eelised	7
1.3. Millal kasutada lihtsustatud kulusid?	8
1.4. Peamised erinevused võrreldes perioodiga 2007–2013	8
1.5. Lihtsustatud kulude kasutamine on vabatahtlik	10
1.6. Lihtsustatud kulude kohaldatavus	11
1.6.1. Lihtsustatud kuluvõimaluste täpse kasutusulatuse kindlaksmääramine, eelkõige riigihangete puhul	12
1.6.2. Hange projekti puhul, mille viib ellu toetusesaaja ise	12
1.6.3. Hankemenetlusega projektide soovituslik käsitlusviis, isegi kui toetusesaajad ei kuulu direktiivi 2004/18/EÜ kohastesse kategooriatesse	14
1.6.4. Riiklikud kulude rahastamiskõlblikkuse eeskirjad	14
1.6.5. Fondipõhised eeskirjad	14
2. KINDLAMÄÄRALINE RAHASTAMINE	15
2.1. Kulukategooriate kindlaksmääramine	15
2.2. Määrustes kirjeldatud kindlamääralise rahastamise erisüsteemid kaudsete kulude arvutamiseks	15
2.2.1. Kaudsete kulude arvutusmeetodid	15
2.2.2. Otseste, kaudsete ja personalikulude kindlaksmääramine	15
2.2.3. Fondipõhised eeskirjad	17
3. ÜHIKUHANDADE STANDARDISEERITUD ASTMIK	18
3.1. Üldpõhimõtted	18
3.2. Tunnipalga alusel töötava personali kulude erijuhtum.	19

4. ÜHEKORDSED MAKSED	21
4.1. Üldpõhimõtted	21
4.2. Ühekordsete maksete näited	21
5. KINDLAMÄÄRALISE RAHASTAMISE, ÜHIKUHINGADE STANDARDISEERITUD ASTMIKU JA ÜHEKORDSETE MAKSETE KEHTESTAMINE	23
5.1. See peab olema eelnevalt kindlaks määratud	23
5.2. Aus, õiglane ja kontrollitav arvutusmeetod	23
5.2.1. Üldpõhimõtted	23
5.2.1.1. See peab olema aus	23
5.2.1.2. See peab olema õiglane	24
5.2.1.3. See peab olema kontrollitav	24
5.2.2. Praktilised meetodid	24
5.2.2.1. Statistiliste andmete või muu objektiivse teabe kasutamine	24
5.2.2.2. Üksiku toetusesaaja põhiste andmete kasutamine	24
5.3. Ühikuhindade standardiseeritud astmiku, ühekordsete maksete ja kindlamääralise rahastamise kasutamine muudes valdkondades	26
5.3.1. Muud liidu poliitikavaldkonnad	26
5.3.1.1. Ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punkt b	26
5.3.1.2. Ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punkt c	26
5.3.2. Liikmesriikide toetuskeemid	26
5.3.3. Kuidas hinnata, kas tegevusliigid ja toetusesaajad on sarnased?	27
5.4. Ühissätete määrusega või fondipõhiste eeskirjadega kehtestatud määrade kasutamine	28
5.5. Kaudsete kulude kindla määra, ühekordsete maksete ja ühikuhindade standardiseeritud astmiku kohandamine	28
5.6. Konkreetsed meetodid fondipõhiste eeskirjadega kooskõlas kehtestatud summade kindlaksmääramiseks	29

6. TAGAJÄRJED JUHTIMIS- JA KONTROLLISÜSTEEMI JAOKS	31
6.1. Vajadus ühise auditeerimis- ja kontrollimisviisi järele	31
6.2. Üldine arusaam lihtsustatud kuluvõimaluste kontrollimisest ja auditeerimisest	31
6.3. Tagajärjed finantsjuhtimise vallas	32
6.3.1. Üldsätted	32
6.3.2. ... kindlamääralise rahastamise süsteemi jaoks	33
6.3.3. ... kulude kinnitamise jaoks	33
6.4. Põhipunktid korraldusasutuse jaoks	33
6.4.1. ... seoses kindlamääralise rahastamise süsteemiga	33
6.4.1.1. Kulukategooriate vastavad mõisted	34
6.4.1.2. Praeguse kogemuse kasutamine	34
6.4.2. ... seoses ühikuhinnaga	34
6.4.2.1. Saavutatud koguste ja maksete korrelatsioon	34
6.4.2.2. Deklareeritud koguste põhjendamine	35
6.4.2.3. Ühikuhindade standardiseeritud astmiku valik	35
6.4.3. ... seoses ühekordsete maksetega	36
6.4.3.1. Elluviidud tegevuse ja maksete korrelatsioon	36
6.4.3.2. Kulude põhjendus	36
6.4.3.3. Meetmete/väljundite/tulemuste valik	36
6.5. Auditeerimis- ja kontrollimisviis	36
6.5.1. ... kindlamääralise rahastamise süsteemi puhul	36
6.5.2. ...ühikuhindade standardiseeritud astmiku ja ühekordsete maksete puhul	38
6.5.3. Näited	39

7. MUUD SÄTTED	40
7.1. Võimaluste kombineerimine	40
7.1.1. Üldpõhimõtted	40
7.1.2. Kombinatsioonide näited	40
7.2. Künniste hindamine	41
7.2.1. Üldpõhimõtted	41
7.2.2. Fondipõhine näide	42
7.3. Lihtsustatud kuluvõimaluste kokkusobivus riigiabi eeskirjadega	42
7.4. Lihtsustatud kulude kasutamine puhastulu tekitava tegevuse puhul	43
7.4.1. Tegevus, millest saadakse pärast lõpetamist puhastulu	43
7.4.2. Tegevus, mille elluviimise ajal saadakse puhastulu ja mille suhtes ei kohaldata ühissätete määruse artikli 61 lõikeid 1–6	43
7.5. Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi ristfinantseerimine	45
7.5.1. Ühissätete määruse artikli 98 lõikes 2 sätestatud tegevuse deklareerimine seoses lihtsustatud kuluvõimalustega	45
7.5.2. Näited	45
1. LISA. LIHTSUSTATUD KULUVÕIMALUSTE NÄITED	46
2. LISA. NÄIDE LIHTSUSTATUD KULUVÕIMALUSTE KOKKUSOBIVUSEST RIIGIABI EESKIRJADEGA	53
3. LISA. LIHTSUSTATUD KULUVÕIMALUSTE JA EUROOPA MAAELU ARENGU PÕLLUMAJANDUSFONDI ERIMEETMED	55

1. SISSEJUHATUS

1.1. Eesmärk

Käesolevad juhised on koostanud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide eest vastutavad Euroopa Komisjoni talitused, konsulteerides Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) tehnilise töörühma ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide eksperdirühmaga. Juhised põhinevad ajavahemikul 2007–2013 kohaldatud COCOFi märgukirjal 09/0025/04-EN ja asendavad selle. Juhistesse on lisatud uued 2014.–2020. aasta määrustega pakutavad võimalused, kuid neis ei käsitleta ühiseid tegevuskavasid, ühikuhindade standardiseeritud astmikke ega ühekordseid makseid, mida kasutatakse määruse (EL) nr 1304/2013 artikli 14 lõike 1 raames⁽¹⁾.

Selle dokumendi eesmärk on pakkuda tehnilisi juhiseid kolme liiki lihtsustatud kulude kohta, mida kohaldatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondides, ja tutvustada parimaid tavasid, et julgustada liikmesriike lihtsustatud kulusid kasutama.

Rakendamisega seotud põhipunktide kohta antud näited on toodud vaid näitlikustamise eesmärgil, need ei kujuta endast nõudeid ega soovitusi 2014–2020 programmitöö perioodi sarnaste tegevuste kohta.

1.2. Miks kasutada lihtsustatud kulusid?

1.2.1. Taustteave

2006. aastal Euroopa Sotsiaalfondi 2007.–2013. aasta määrusesse⁽²⁾ lisatud suur lihtsustus võimaldas liikmesriikidel deklareerida kaudseid kulusid kindla määra alusel kuni 20% ulatuses tegevuse otsestest kuludest. Programmitöö perioodil 2007–2013 lisati veel mõned uued võimalused (ühikuhindade standardiseeritud astmik ja ühekordsed maksed) ning nende kasutamist laiendati Euroopa Regionaalarengu Fondile (ERF). Kindlamääralise rahastamise, ühikuhindade standardiseeritud astmiku ja ühekordsete maksete (edaspidi: „lihtsustatud kulud“) kasutamise kiitsid heaks kõik sidusrühmad, sealhulgas Euroopa Kontrollikoda. Kontrollikoda soovitas komisjonil kasutada tegelike kulude hüvitamise asemel rohkem kindlamääralist rahastamist ja ühekordseid makseid, et vähendada vigade tekkimise tõenäosust ning projektiarendajate halduskoormust. [...] Projektid, mille kulud on deklareeritud lihtsustatud kuluvõimalusi kasutades, on vähem veaohhtlikud. Nii avaldaks

lihtsustatud kuluvõimaluste sagedasem kasutamine veamäärale positiivset mõju⁽³⁾.

Komisjon pakkus välja, et perioodil 2014–2020 jätkataks perioodi 2007–2013 võimaluste kasutamist. Komisjon ka avardas neid võimalusi, et saavutada riiklike ametiasutuste jaoks suurem õiguskindlus ning parem kooskõla Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahel ja teiste ELi fondidega, mida rakendatakse eelarve täitmisel koostöös liikmesriikidega (AMIF,⁽⁴⁾ ISF⁽⁵⁾) või muude rakendusviiside kaudu (näiteks Horisont 2020, Erasmus+).

Ühissätete määruuses (määrus nr 1303/2013) sätestatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide jaoks võimalused arvutada toetuste ja tagastatava abi rahastamiskõlblike kulusid tegelike kulude alusel, aga ka kindlamääralise rahastamise, ühikuhindade standardiseeritud astmiku ja ühekordsete maksete alusel. Ühissätete määruuses tuginetakse praegu ESFi ning ERFi puhul kasutatavatele süsteemidele ja laiendatakse neid. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide erinevusi arvesse võttes on fondipõhistes määrustes kehtestatud lisavõimalused.

1.2.2. Lihtsustatud kulude eelised

Lihtsustatud kulude puhul **arvutatakse** rahastamiskõlblikud kulud vastavalt eelnevalt määratud meetodile, mis põhineb väljunditel, tulemustel või teatavatel muudel kuludel. **Kaasrahastatud kulutuse iga eurot pole enam vaja tõendava dokumendiga seostada:** see on lihtsustatud kulude olulisim tahk, **sest see leevendab märgatavalt halduskoormust.** Lihtsustatud kulude kasutamine tähendab ka seda, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide juhtimisega seotud töötajad ja halduspingutused saab finantsdokumentide kogumise ja kontrollimise asemel **koondada rohkem poliitiliste eesmärkide saavutamisele.** Lisaks hõlbustab see juhtimisprotsessi lihtsustamise kaudu ka väikeste toetusesaajate juurdepääsu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele⁽⁶⁾.

Lihtsustatud kulud aitavad lisaks fonde korrektsemalt kasutada (**madalam veamäär**). Palju aastaid on Euroopa Kontrollikoda korduvalt soovitanud komisjonil lihtsustatud kulude kasutamist soodustada ja laiendada, eelkõige seoses ESFIGa. Oma 2012. aasta kinnitava avalduse aruandes⁽⁷⁾ arvutab kontrollikoda välja, et 26% ESFi tehingutest

⁽¹⁾ Neid instrumente käsitletakse erijuhistes.

⁽²⁾ Määruse (EU) nr 1081/2006 artikli 11 lõike 3 punkt b.

⁽³⁾ Aastaruanne eelarve täitmise kohta, 2013/C 331/01, Euroopa Kontrollikoda.

⁽⁴⁾ Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond.

⁽⁵⁾ Sisejulgeolekufond.

⁽⁶⁾ Euroopa Sotsiaalfond, Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond, Euroopa Merendus- ja Kalandusfond ning Ühtekuuluvusfond.

⁽⁷⁾ Aastaruanne eelarve täitmise kohta, 2013/C 331/01, Euroopa Kontrollikoda.

põhines lihtsustatud kuludel ja nende puhul ei avastatud ühtegi rikkumist.

1.3. Millal kasutada lihtsustatud kulusid?

Lihtsustatud kulusid kasutatakse ainult toetuste ja tagastatava abi korral (ühissätete määruse artikli 67 lõige 1). Kui tegevust või selle osaks olevat projekti rakendatakse ainuüksi riigihanke kaudu, ei tohi lihtsustatud kulusid kasutada (ühissätete määruse artikli 67 lõige 4 ja punkt 1.6.2, lk 12).

Soovitav on kasutada lihtsustatud kulusid siis, kui esinevad üks või mitu järgmist asjaolu:

- liikmesriigid tahavad, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide juhtimisel keskendutaks sisendite asemel rohkem väljunditele ja tulemustele;
- tegelikke kulusid on raske kontrollida ja tõendada (kontrol- lida tuleb palju väikeseid ühikuid, mis mõjutavad tegevuse oodatavat väljundit vähe või üldse mitte, keerulised jagu- nemise alused jne);

- tegevuse rahalise ja kvantitatiivse rakendamise kohta on olemas usaldusväärne teave (mõned arvutusvõimalused selliseid andmeid siiski ei nõua);
- valitseb oht, et raamatupidamisdokumente ei ole korralikult säilitatud (nt väikeste vabaühenduste puhul);
- tegevus kuulub standardraamistikku (sel juhul on liht- sustatud kuluvõimalustel suurem lisaväärtus. See ei ole siiski kohustuslik ja mõned arvutusvõimalused lähtuvad tegevusest/toetusesaajast);
- lihtsustatud kuluvõimaluste meetodid on sarnast tüüpi tegevuse ja toetusesaajate jaoks juba kasutusel liikmes- riigi rahastatud kava või muude ELi instrumentide raames.

1.4. Peamised erinevused võrreldes perioodiga 2007–2013

Üks komisjoni ettepaneku aluspõhimõtetest oli perioodi 2007–2013 õigustiku säilitamine, nii et seniseid võimalusi kohaldataks sarnast liiki tegevuse ja toetusesaajate suhtes ka edaspidi. Programmitöö perioodiga 2014–2020 võrrel- des on tehtud siiski mõned olulised muudatused (vt tabel 1. Perioodide 2007–2013 ja 2014–2020 lihtsustatud kuluvõi- maluste eeskirjade võrdlus, lk 9).

Tabel 1. Perioodide 2007-2013 ja 2014-2020 lihtsustatud kuluvõimaluste eeskirjade võrdlus

	2007-2013	2014-2020
Kulude lihtsustamist kasutavad fondid	ESF ja ERF	Viis Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi
Toetuse vorm	Määratlemata	Toetus ja tagastatav abi
Kulude lihtsustamise võimalus	Toetuse puhul on lihtsustatud kulude kasutamine vabatahtlik	Vabatahtlik, välja arvatud ESFi väikesemahulise tegevuse puhul (see on kohustuslik ESFi tegevuse korral, mille puhul toetusesaajale makstav avaliku sektori toetus jääb alla 50 000 euro, välja arvatud riigiabi kava korral).
Arvutusmeetodid	Eelarvutused, mis põhinevad ausal, õiglasel ja kontrollitaval meetodil	Eelarvutused, mis põhinevad ausal, õiglasel ja kontrollitaval meetodil. Täiendavaid arvutusmeetodeid rakendatakse, kui: <ul style="list-style-type: none"> • sarnast tüüpi tegevuse ja toetusesaajate puhul kasutatakse olemasolevaid ELi kavasid; • sarnast tüüpi tegevuse ja toetusesaajate puhul kasutatakse olemasolevaid riiklike kavasid; • kasutatakse määruhes ja delegeeritud õigusaktis (vt näiteks ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punkt b või ESFi määruse artikli 14 lõige 2) sätestatud määrasid ja erimeetodeid; • ESFi puhul kasutatakse eelarveprojekti.
Kindlamääraline rahastamine	Kindlamääralist rahastamist kasutatakse ainult kaudsete kulude arvutamiseks	<ul style="list-style-type: none"> • Kindlamääralist rahastamist võib kasutada kõigi kulukategooriate arvutamiseks. • ESFi puhul: kindel määr kuni 40% rahastamiskõlblikest otsestest personalikuludest kõigi muude projekti kulude arvutamisel. • Euroopa territoriaalse koostöö puhul: kindel määr kuni 20% otsestest kuludest, mis ei sisalda tegevuse personalikulusid otseste personalikulude arvutamiseks.
Kaudsete kulude kindlamääraline rahastamine	Kaudsete kulude hüvitamise maksimaalne kindel määr = 20% otsestest kuludest	<ul style="list-style-type: none"> • Kaudsete kulude hüvitamise maksimaalne kindel määr koos arvutamise nõudega = 25% otsestest kuludest. • Kaudsete kulude hüvitamise maksimaalne kindel määr ilma arvutamise nõudeta = 15% otsestest personalikuludest. • Delegeeritud aktiga vastu võetud kindel määr ja meetod sarnast tüüpi tegevuse ja toetusesaaja puhul ELi poliitikameetmetes rakendatavate meetodite jaoks.
Ühekordsete maksete künnised	Kuni 50 000 eurot	Avaliku sektori osalus kuni 100 000 eurot
Ühikuhinnad		Personalikulude jaoks on olemas ühikuhindade standardiseeritud astmiku arvutamise erimeetod. Tunnitasu alusel töötava personali kulu = viimane dokumenteeritud aastane tööjõukulude brutosumma / 1720 tundi.

1.5. Lihtsustatud kulude kasutamine on vabatahtlik

Lihtsustatud kulude kasutamine on asjaomase liikmesriigi jaoks vabatahtlik. Korraldusasutus⁽⁸⁾ võib otsustada, kas muuta see kõigi või osa toetusesaajate või kogu või osa

tegevuse jaoks vabatahtlikuks või kohustuslikuks. Kui süsteem ei ole kõigi jaoks kohustuslik, peab lihtsustatud kuluvõimaluste kohaldamise ulatus, st projektide kategooriad ja toetusesaajate meetmed, mille jaoks võimalused kättesaadavaks tehakse, olema selgelt määratletud ja avalikuks tehtud kooskõlas läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise üldpõhimõtetega.

Euroopa Sotsiaalfond

Kooskõlas ESFi määruse artikli 14 lõikega 4 on ühikuhindade, ühekordsete maksete ja kindlamääralise rahastamise kasutamine siiski kohustuslik ESFi väikesemahulise tegevuse korral. Väikesemahuline tegevus on määratletud kui toetused ja tagastatav abi, mille puhul avaliku sektori toetus⁽⁹⁾ ei ületa 50 000 eurot.

Seda summat tuleks käsitleda kui suurimat avaliku sektori toetust, **mida toetusesaajale makstakse**, nagu on täpsustatud toetusesaajale antava toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis (Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid + toetusesaajale makstavad riiklikud vahendid vastavalt maksimumsummale, mis on sätestatud rahastamislepingus või -otsuses, kui see on olemas). See ei sisalda toetusesaaja avaliku sektori osalust, kui see on olemas, ega toetusi või töötasusid, mida tegevuses osalejatele maksab kolmas isik. Tegevuse lõppemisel toetusesaajale makstav avaliku sektori toetus kõnealust eeskirja ei mõjuta; ainult kavandatud avaliku sektori toetus määrab selle, kas ESFi määruse artikli 14 lõiget 4 tuleb kohaldada või mitte (vt punkt 7.2.2, lk 42).

Eelnimetatud artikli eesmärk on vältida tegelike kulude kontrollimist, mis ei oleks nende väikest kontrollitavat väärtust arvestades kulutõhus.

ESFi määruse artikli 14 lõike 4 kohaldamisel kehtib kaks erandit, et vältida mis tahes vastuolusid eeskirjade vahel:

- kui kohaldatakse ühissätete määruse artikli 67 lõiget 4, nt kui tegevust või selle osaks olevat projekti viiakse ellu riigihanke kaudu, siis ei saa lihtsustatud kuluvõimalusi kasutada;
- kui tegevust toetatakse riigiabi kava raames, kohaldatakse riigiabi kava eeskirju. Korraldusasutus peab tagama, et riigiabi eeskirjad ei takistaks lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamist.

⁽⁹⁾ **Hoiatus.** Meeles tuleb pidada, et ESFi määruse artiklis 14 osutatakse mõistele „avaliku sektori toetus“ (st toetusesaajale makstav avaliku sektori toetus, nagu on täpsustatud toetusesaajale toetuse andmise tingimusi kirjeldavas dokumendis: Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid + toetusesaajale makstavad riiklikud vahendid). See ei sisalda ei toetusesaaja avaliku sektori osalust, kui see on olemas, ega tegevuses osalejatele kolmanda isiku makstud toetusi ja töötasusid, samas kui ühissätete määruse artiklis 67 osutatakse „avaliku sektori rahalisele osalusele“ (vt ühissätete määruse artikli 2 lõige 15).

⁽⁸⁾ Euroopa territoriaalse koostöö korral seirekomisjon.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Avaliku sektori asutuse eelarveprojekt tegevuse jaoks, mille rahastamiskõplikud kogukulud ulatuvad 70 000 euroni, on järgmine.

Riigi avaliku sektori rahastamisvahendid	10 000 eurot
ESF	35 000 eurot
Omafinantseering	15 000 eurot
Osalejatele riigi tööhõiveametist makstav toetus	10 000 eurot
Rahastamiskava kokku	70 000 eurot

Hoolimata 70 000eurosest kogurahastusest liigitub kõnealune projekt nende projektide kategooriasse, mille puhul on lihtsustatud kulud kohustuslikud.

Avaliku sektori asutuse omafinantseeringut (15 000 eurot) ei võeta toetusesaajale makstava avaliku sektori toetuse määramisel arvesse.

Samuti ei võeta arvesse riigi tööhõiveametist osalejatele makstavat toetust (10 000 eurot), sest seda maksab osalejatele kolmas isik.

Seega võrdub avaliku sektori toetus 35 000 eurot + 10 000 eurot = 45 000 eurot, mis jääb alla 50 000 euro künnise.

1.6. Lihtsustatud kulude kohaldatavus

Ühissätete määruse artiklite 67 ja 68 kohaseid lihtsustatud kulusid kohaldatakse üksnes toetuste ja tagastatava abi korral.

Ühissätete määruse artikli 67 lõike 4 kohaselt ei tohi lihtsustatud kulusid kasutada, kui ühissätete määruse artikli 2 lõikes 9 määratletud tegevus või selle osaks olev projekt on väljast tellitud ja seda viiakse ellu ainuüksi ehitustööde, kaupade või teenuste riigihanke kaudu. Komisjon käsitleb riigihankelepingu kohast tegevust sellisena, mida kohaldatakse riigihankelepingute sõlmimise kaudu kooskõlas direktiiviga 2004/18 (sealhulgas selle lisad) või riigihankelepingutega, mis jäävad alla selle direktiivi piirmäärade.

Siiski on võimalik rakendada tegevust sellise riigihankemenetluse kaudu, mille tulemusel **teeb toetusesaaja töövõtjale maksed eelnevalt määratud ühikuhindade või ühekordsete maksete alusel**. Riigihankelepingute alusel makstavaid arveid käsitatakse tegelikult tehtud ja toetusesaaja poolt välja makstud kuludena ühissätete määruse artikli 67 lõike 1 punkti a kohaselt, isegi kui need on lepingus määratletud kui ühikuhindade standardiseeritud astmik või ühekordne makse⁽¹⁰⁾. See tähendab sisuliselt seda, et ühikuhindade standardiseeritud astmikku, ühekordseid makseid ja kindlaid määrasid võib kasutada riigihankemenetluses makseviisina, aga ühissätete määruse artikli 67 lõike 1 punkte b–d ei kohaldata.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Kui toetusesaaja korraldab riigihanke kaudu koolituse, võib ta pakkumiskutses paluda teha hankes osalejatel hinnapakumine ühikuhinna alusel ühe koolitatava kohta, kes lõpetab kursuse diplomiga.

Lepingutingimused võivad seega olla järgmised: üks diplomi saanud koolitav = 1000 eurot.

Kui kursuse lõpetab diplomiga 10 koolitavat, võib toetusesaaja deklareerida korraldusasutusele rahastamiskõplikke kulusidena 10 000 eurot.

Need 10 000 eurot loetakse tegelikult tehtud kulu põhiseks. Seega tähendab selle kulutuse kontrollimine või auditeerimine riigihankemenetluse ja lepingutingimustest kinnipidamise kontrollimist (selle näite puhul tõendamist, et igale makstud ühikuhinnale vastab üks diplomi saanud koolitav). Koolituse põhikulud (ruumide üür, personalikulud jne) ei kontrollita, sest lepingus ei nähta selle alusel hüvitisi ette.

⁽¹⁰⁾ Vt nõukogu ja komisjoni ühisavaldus ühissätete määruse artikli 67 kohta (dokumendis COREPER/Council doc 8207/12, ADD7 REV 1).

1.6.1. Lihtsustatud kuluvõimaluste täpse kasutusulatuse kindlaksmääramine, eelkõige riigihangete puhul

Kui tegevuse suhtes on võimalik kohaldada lihtsustatud kuluvõimalusi, tuleb kindlaks määrata, kas seda saab teha kogu tegevuse või mõne selle osa suhtes. See sõltub sellest, mida liikmesriik tegevuseks peab. Mõnes liikmesriigis hõlmab tegevus hulka projekte, mille kaudu seda ellu viiakse (määratlus sõltub sellest, kuidas on üles ehitatud programmid, mida Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest nende abi ulatuse raames toetatakse).

Et hinnata, milliste tegevuse osaks olevate projektide suhtes saab lihtsustatud kuluvõimalusi kasutada, on vaja kindlaks määrata, millised projektid moodustavad kõige

madalamal võimalikul tasandil tegevuse. Kui toetusesaaja tellib väljast kõigi või mõne projekti kogu rakendamise riigihankelepingute kaudu, siis ei saa lihtsustatud kuluvõimalusi kohaldada nende projektide suhtes, mille puhul riigihankelepinguid kasutatakse.

1.6.2. Hange projekti puhul, mille viib ellu toetusesaaja ise

Kui toetusesaaja⁽¹¹⁾ viib ise projekti ellu (st tal on täielik kontroll projekti juhtimise ja elluviimise üle), võib lihtsustatud kuluvõimalusi kohaldada, isegi kui projekti teatavate kulukategooriate puhul kasutatakse riigihanget (näiteks mõned projekti elluviimise kulud nagu puhastusteenus, väliseksperdid, mööbli ostmise jne)⁽¹²⁾.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Riiklikule tööhõiveametile („toetusesaaja“) antakse 20 000 000 eurot toetust 5000 pikaajalise töötajate tagasitoomiseks tööturule kahe aasta jooksul („tegevus“). Seda tegevust viiakse ellu mitme projekti kaudu: 7 000 000 eurot läheb üksikutele toetusprojektidele, mida toetusesaaja rakendab otse, 5 000 000 eurot kulub koolitusprojektidele, mida toetusesaaja rakendab samuti otse, ning ülejäänud osa 8 000 000 euro ulatuses tellitakse väljast riigihankelepingute kaudu. Kuna toetusesaaja on avaliku sektori asutus, tuleb väljast tellitud projektide jaoks valida koolitusasutused riigihankelepingu sõlmimise menetluse teel olenevalt kohaldatavast künnisest, ning lihtsustatud kuluvõimalusi ei saa tegevuse osaks olevate projektide puhul kasutada. Seda on võimalik kohaldada ainult 12 000 000-eurose summa osas. Koolitusprojektide puhul, kus toetusesaaja rakendab omavahendeid, on lubatud, et mõned kuluühikud tellitakse väljast ja lisatakse lihtsustatud kuluvõimalustesse (väliseksperdid, puhastusteenused jne).

Näide Euroopa Regionaalarengu Fondi varal

Omavalitsus saab tee-ehituseks toetust maksimumsummas 1 000 000 eurot rahastamiskõlblike kulude jaoks. Selleks peab omavalitsus sõlmima riigihankelepingu hinnangulise väärtusega 700 000 eurot. Lisaks tekivad omavalitsusel kaasnevad kulud 300 000 euro ulatuses (sundvõõrandamine, kohtukulud, (1,3) üldise edenemise jälgimine, oma asutuse töötajate tehtud keskkonnauuringud, kampaaniad, maantee heakskiitmiseks tehtavad katsed jne). Otsestest kuludest 300 000 euro ulatuses saab kohaldada lihtsustatud kuluvõimalusi (nt kaudsed kulud kindla määra alusel), kui need kulud on liikmesriigi ja liidu sätete kohaselt rahastamiskõlblikud.

⁽¹³⁾ Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 481/2014 artikli 2 lõike 2 kohaselt ei ole kohtukulud Euroopa territoriaalse koostöö programmide puhul rahastamiskõlblikud.

⁽¹¹⁾ See kehtib sõltumata sellest, kas rakendav asutus on era- või avaliku sektori asutus.

⁽¹²⁾ Ühissätete määruse artikli 67 lõike 4 viimane lause.

Kindlamääralise rahastamise puhul võib arvatud kulude osakaalu mõjutada toetusesaaja mõne kulukategooriaga seotud hanke ulatus. Seega peaksid liikmesriigid tegevuse osaks olevates projektides hindama teenuste hanke ulatuse mõju arvatud kulude osakaalule ja seega ka kindlale määrale, välja arvatud juhul, kui kindel määr on sätestatud määruises (ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punktid b ja c, ESFi määruse artikli 14 lõige 2 ja Euroopa territoriaalse koostöö määruse artikkel 19). Sel juhul võidakse nõuda meetodi täiendamist leevendusmeetmetega: kui näiteks hanke kaudu pakutud teenuste ulatus mõjutab märkimisväärselt arvatud kulude osakaalu, tuleks kindlat määra vähendada proportsionaalselt hanke ulatusega või kohaldada seda ainult nende kulude suhtes, mis ei tulene

hankest (algatuse „Horisont 2020” käsitusviisil põhineva kaudsete kulude kindlamääralise rahastamise korral on kohustus alltöövõtuga seotud kulud välja arvata). Samal ajal ei pruugi hanke kaudu pakutavad teenused arvatud kulude osakaalu mõjutada või see mõju on tühine. Sel juhul ei ole leevendusmeetmeid tõenäoliselt vaja. Hanke kaudu pakutud teenuste mõju kindlale määrale tuleks siiski uurida (näiteks varasemate sarnaste meetmete või eelmiste projektide alusel) ning võtta arvesse kindlamääralise rahastamise kohaldamise meetodi (määra) kehtestamisel. Liikmesriigid võivad aga otsustada, kas jätta või mitte projekti raames hanke kaudu pakutavad teenused välja kulukategooriatest, mille alusel määra kohaldatakse, tingimusel et järgitakse võrdse kohtlemise põhimõtet.

Näide Euroopa Regionaalarengu Fondi varal

Omaavalitsus saab tee-ehituseks toetust maksimumsummas 1 000 000 eurot rahastamiskõlblike kulude jaoks.

See tegevus ei ole täies mahus riigihanke kaudu teostatav ja korraldusasutus tahab kaudsete kulude arvutamiseks kasutada ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punkti b. Samal ajal soovib korraldusasutus leevendada alltöövõtu korras töötava personali mõju kaudsete kulude tasemele. Ta otsustab jätta alltöövõtu korras töötava personali otsesed kulud välja nendest otsestest personalikuludest, mille suhtes kohaldatakse kindlat määra.

Tegevuse eelarveprojekt on järgmine.

Projekt 1. Töö (riigihankemenetlus)	700 000 eurot
Projekt 2. Muud kulud	298 500 eurot
<i>Otsesed personalikulud</i>	<i>50 000 eurot</i>
<i>millest otsesed alltöövõtu korras töötava personali kulud</i>	<i>10 000 eurot</i>
<i>Muud otsesed kulud</i>	<i>242 500 eurot</i>
<i>Kaudsed kulud</i>	<i>(Otsesed personalikulud – alltöövõtu korras töötava personali otsesed kulud) x 15% = 40 000 eurot x 15% = 6000 eurot</i>
Deklareeritud kulud kokku	998 500 eurot

1.6.3. Hankemenetlusega projektide soovituslik käsitlusviis, isegi kui toetusesaajad ei kuulu direktiivi 2004/18/EÜ kohastesse kategooriatesse

Ka siis, kui toetusesaajad kuuluvad kategooriasse, mida direktiivis 2004/18/EÜ ei käsitleta, soovib komisjon kohaldada hankemenetlusega projektide puhul ülalkirjeldatud (punkt 1.6.1, lk 12, analoogia põhjal kohaldamine; punkt 1.6.2, lk 12, kehtib kõigil juhtudel) käsitlusviisi, et pidada kinni eesmärgist kitsendada lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamist toetuste ja tagastatava abi jaoks.

1.6.4. Riiklikud kulude rahastamiskõlblikkuse eeskirjad⁽¹⁴⁾

Programmitöö perioodi 2014–2020 rahastamiskõlblikud kulutused on kindlaks määratud riiklike eeskirjade alusel,

mille erandid on sätestatud fondipõhistes määrustes (ühissätete määruse artikli 65 lõige 1). Need peavad hõlmama kõiki programmi raames deklareeritud kulusi. Lisaks on korraldusasutuse ülesanne „juhtida rakenduskava vastavalt usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele” (ühissätete määruse artikli 125 lõige 1) ja tal on võimalus kohaldada Euroopa õigusraamistikust rangemaid eeskirju.

Seepärast peaksid korraldusasutused määrama kindlaks ja dokumenteerima Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tegevuse rahastamiskõlblikkuse eeskirjad sobival tasandil (riiklikul, piirkondlikul, kohalikul tasandil või programmi kaudu), muutma need võimalikele toetusesaajatele kättesaadavaks ning osutama toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis kõigile asjakohastele eeskirjadele. Osana nendest eeskirjadest tuleb koostada ka raamistik ühissätete määruse artikli 67 kohaldamiseks.

1.6.5. Fondipõhised eeskirjad

Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond

Korraldusasutused tagavad, et lihtsustatud kuluvõimalustega seotud asjakohased arvutused on piisavad ja õiged, kui need on eelnevalt kindlaks määratud ausa, õiglase ja kontrollitava arvutuse alusel. Selleks teeb arvutused või kinnitab nende piisavust ja õigsust asutus, kes on oma ülesannete täitmisel programmi rakendamise eest vastutavatest ametiasutustest sõltumatu ja kellel on vajalikud eksperditeadmised. Kinnitus arvutuste piisavuse ja õigsuse kohta lisatakse maaelu arengu programmi⁽¹⁵⁾.

Kui korraldusasutus kasutab ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punktides b, c, d või e sätestatud meetodit, ei tule ülalnimetatud arvutusi ja kinnitust koostada ega esitada.

Maaelu arengu programm peab sisaldama ainult lihtsustatud kuluvõimalustel põhinevate maksete arvutamiseks kasutatud meetodit. Kui see meetod programmitöö perioodi jooksul ei muutu, ei ole ka programmi vaja muuta. Kui lihtsustatud kuluvõimaluste süsteem on esitatud erimeetme alla kuuluva maksesüsteemina, tuleb programmi vastavalt muuta.

Lihtsustatud kuluvõimaluste reguleerimisalasse jäävate Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi meetmete loetelu on lisatud käesolevate juhiste viimasesse lisasse.

⁽¹⁵⁾ Määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 62.

Euroopa territoriaalne koostöö

Koostööprogrammide personalikulude, kontori- ja halduskulude, reisi- ja majutuskulude, väliseksperide ja teenuskulude ning seadmete kuludega seotud rahastamiskõlblike kulude konkreetsed eeskirjad on kehtestatud ELi tasandil.

Ilma et see piiraks ühissätete määruses ja Euroopa territoriaalse koostöö määruses sätestatud rahastamiskõlblikkuse eeskirju ja koostööprogrammide rahastamiskõlblikkuse konkreetseid eeskirju, võib seirekomisjon kehtestada kulutuste rahastamiskõlblikkuse lisaeeskirjad koostööprogrammi kui terviku jaoks.

Nende aspektide puhul, mida ülalnimetatud sätetega ei hõlmata, kohaldatakse selle liikmesriigi eeskirju, kus kulud tekivad.

⁽¹⁴⁾ Seda punkti ei kohaldata Euroopa territoriaalse koostöö puhul. Vt punkt 1.6.5, lk 14.

2. KINDLAMÄÄRALINE RAHASTAMINE

Kindlamääralise rahastamise puhul kohaldatakse eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude konkreetsete kategooriate arvutamisel ühele või mitmele *muule* rahastamiskõblilikule kulukategooriale eelnevalt määratud protsenti.

2.1. Kulukategooriate kindlaksmääramine

Kindlamäärasel rahastamisel on kuni kolme liiki kulukategooriaid:

- 1. liik: rahastamiskõblilikud kulukategooriad, mille alusel kohaldatakse määratud rahastamiskõblike summade arvutamiseks;
- 2. liik: kindla määraga arvutatud rahastamiskõblilikud kulukategooriad;
- 3. liik: vajaduse korral muud rahastamiskõblilikud kulukategooriad, mille suhtes määratud ei kohaldata ja mida ei arvutata kindla määraga.

Kindlamääralise rahastamise süsteemi kasutamisel peab korraldusamet liigitama kulukategooriad kõikide liikide vahel: iga kulukategooria kuulub kolmest liigist selgelt ainult ühteainasse. Mõnel juhul võib üks liik olla määratletud teise või teiste vastandina (näiteks süsteemis, kus on ainult otsesed (1. liik) ja kaudsed kulud (2. liik), võib kaudseid kulusid käsitleda rahastamiskõblilike kuludena, mis ei ole rahastamiskõblilikud otsesed kulud).

Määruses ei piirata kuidagi rahastamiskõblilike kulukategooriaid, mida võib kasutada kindlamääraliseks rahastamiseks. Kindlate määrade kasutamise peamine eesmärk on siiski lihtsustamine ja veamäärade vähendamine. Seega on kindlad määrad kõige sobivamad nende kulude puhul, mis on suhteliselt väikesed ja mille kontrollimine on kulukas.

2.2. Määrustes kirjeldatud kindlamääralise rahastamise erisüsteemid kaudsete kulude arvutamiseks

2.2.1. Kaudsete kulude arvutusmeetodid

Määrused sisaldavad teatavaid kindlamääralise rahastamise erisüsteeme. Ühissätete määruse artikli 68 lõikes 1 kirjeldatakse **mõningaid kindlamääralise rahastamise süsteeme kaudsete kulude arvutamiseks.**

- Punktis a kehtestatakse kuni 25% määraga kaudsete kulude kindlamääralise rahastamise üldine süsteem. See on praeguse süsteemi jätk, kasutatavat tegelikku määratud tuleb põhjendada kooskõlas ühe ühissätete määruse

artikli 67 lõike 5 punktides a ja c sätestatud arvutusmeetodiga. See süsteem on paindlik ja võib põhineda kas

- ainult ühel kahest kululiigist – 1. liik: otsesed kulud, 2. liik: kaudsed kulud, või
- kolmel kululiigil – 1. liik: piiratud otsesed kulud, 2. liik: kaudsed kulud, mis on arvutatud 1. liigi alusel, 3. liik: otsesed kulud, mis ei ole piiratud kulud (1. liik).

- Punktis b võimaldatakse korraldusametusele kasutada kaudsete kulude arvutamiseks kindlat määratud kuni **15% otsesest personalikuludest**. Korraldusametusele võib 15% kasutada otse, ilma põhjendusega. Näiteks kolme kulukategooriaga süsteem on selline: (1. liik) otsesed kulud, (2. liik) kaudsed kulud, (3. liik) kaudsed kulud, mis ei ole personalikulud (vt nt 1. lisa, lk 46).
- Punktis c raames on võimalik kaudsete kulude süsteemide jaoks taaskasutada liidu valdkonnapoliitikas olemasolevat kindlat määratud, mis põhineb algatuses Horisont 2020 ja programmis LIFE kasutatud määradel ja mida on täpsustatud delegeeritud õigusaktis (vt punkt 5.3.1.2, lk 26).

2.2.2. Otsesete, kaudsete ja personalikulude kindlaksmääramine

Kõnealuste süsteemide kasutamisel peavad korraldusametused määratlema otsesed, kaudsed ja personalikulud. Need määratlused peavad olema kooskõlas järgmiste komisjoni suunistega.

- **Otsesed kulud** on kulud, mis on seotud otseselt asjaomase üksuse konkreetse tegevusega ja mille puhul saab seda seost tõendada (nt otsese aegade registreerimise kaudu).
- Kaudsed kulud seevastu on harilikult kulud, mis ei ole asjaomase üksuse konkreetse tegevusega otseselt seotud või mida ei saa sellega otseselt seostada. Need kulud hõlmavad halduskulusid, mille puhul on konkreetsele tegevusele eraldatavat summat raske täpselt kindlaks määrata (tavapärased haldus-/personalikulud, näiteks juhtimiskulud, värbamiskulud, raamatupidamis- ja puhastusteenuse kulud, telefoni-, vee-, elektrikulud jne⁽¹⁶⁾).
- **Personalikulud**⁽¹⁷⁾ on kulud, mis tulenevad töötajate ja töötajate lepingust või välispersonalil puhul teenuslepingust (tingimusel, et need kulud on selgelt tuvastatavad). Kui näiteks toetusesaaja sõlmib oma asutusesiseses koolituse jaoks teenuslepingu väliskoolitajaga, peavad arvel olema kindlaks määratud eri liiki kulud. Koolitaja palka

⁽¹⁶⁾ See loetelu ei ole kohustusliku loomuga. Erinevate kulukategooriate ühemõttelise kindlaksmääramise eest vastutab ainuisikuliselt liikmesriik.

⁽¹⁷⁾ Seda määratlust ei kohaldata Euroopa territoriaalse koostöö puhul. Euroopa territoriaalse koostöö puhul on personalikulude määratlus sätestatud delegeeritud määruses (EL) nr 481/2014.

käsitatakse välispersonalikuluna. Samal ajal ei saa näiteks koolitusmaterjale arvesse võtta. Personalikulud sisaldavad kogutasu, sealhulgas mitterahalisi hüvitisi kooskõlas kollektiivlepingutega, mida makstakse inimestele vastutavaks tegevusega seotud töö eest. Nende hulka kuuluvad ka maksud ja tööandjate sotsiaalkindlustusmaksed (esimene

ja teine sammas, kolmas sammas ainult siis, kui see on kollektiivlepingus sätestatud) ning tööandjate kohustuslikud ja vabatahtlikud sotsiaalmaksud. Ärireiside kulud aga personalikulude hulka lugeda ei saa. Personalikuluks ei peeta ka ESFi tegevuse raames osalejatele makstavaid toetusi ja töötasusid.

Näide Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide varal. Kogukonna juhitud kohalik areng

Korraldusamet hindas varasema kogemuse põhjal teatava kohaliku algatusrühma jooksvate ja elavdamisega seotud kulude tavapärasest jaotust, võrreldes kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia raames kohaliku tegevuse rakendamisel ning kohaliku algatusrühma koostöötegevuse ettevalmistamisel ja rakendamisel tekkinud kulutusi. Kuigi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetus jooksvate ja elavdamisega seotud kulude katteks ei tohi olla suurem kui 25% kogukondlikult juhitud kohaliku arengu strateegia raames riigi kantud kulutuste kogusummast, näitab kogemus, et see protsent on enamjaolt madalam.

Korraldusamet kehtestab 17% kindla määra (põhinedes ausal, õiglasel ja kontrollitaval meetodil, mis on kooskõlas ühissätete määruse artikli 67 lõike 1 punktiga d ja artikli 67 lõike 5 punktiga a, aga *mitte* artikli 68 lõike 1 punktiga a, kuna kõnealune kindel määr ei hõlma ainult kaudseid kulusid) kulutustele, mis tekkisid kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia kohase tegevuse elluviimisel ning kohaliku algatusrühma koostöötegevuse ettevalmistamisel ja elluviimisel, et katta järgmised kulud:

- jooksvad kulud (tegevus-, personali-, koolitus-, suhtekorraldus-, finantskulud, strateegia seire ja hindamisega seotud kulud);
- kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia raames elavdamisega seotud kulud, et soodustada sidusrühmade teabevahetust, edendada strateegiat ja toetada võimalikke toetusesaajaid tegevuse väljatöötamisel ja taotluste koostamisel.

Seega, kui kohalikule algatusrühmale eraldatakse kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia tegevuse rakendamiseks ning kohaliku algatusrühma koostöötegevuse ettevalmistamiseks ja elluviimiseks perioodil 2014–2020 eelarve 1,5 miljoni euro ulatuses (1. liik), on suurim jooksvate ja elavdamisega seotud kulude eelarve 1,5 miljonit eurot x 17% = 255 000 eurot (2. liik). Järelikult on kohalikule algatusrühmale eraldatav kogueelarve 1,755 miljonit eurot.

Rakendusetapis tähendab see, et kui toetusesaaja taotleb projekti raames tekkinud kulutuste hüvitamist, võib ka kohalik algatusrühm taotleda 17% sellest summast oma jooksvate ja elavdamisega seotud kulude jaoks.

Kui näiteks projekti kulutused on 1000 eurot (1. liik), saab kohalik algatusrühm deklareerida korraldusametile oma jooksvate ja elavdamisega seotud kulude katteks $1000 \times 17\% = 170$ eurot (2. liik).

Kohalik algatusrühm ei pea esitama tõendavaid dokumente oma kindla määra alusel deklareeritud jooksvate ja elavdamisega seotud kulude kohta, aga 17% kindlaksmääramise meetod peab olema kontrollitav.

Tuleb märkida, et kindla määra võib eraldi kehtestada ainult jooksvate ja elavdamisega seotud kulude kohta.

NB! Meeles tuleb pidada, et nagu ülal esitatud näites, ei pea kindla määra kehtestamise meetod kindlasti kattuma meetodiga, mida kohaldatakse 25% ülemmäära kehtestamiseks. Hoolimata kindla määra kehtestamise meetodist tuleb ühissätete määruse artikli 35 lõikes 2 sätestatud jooksvate ja elavdamisega seotud kulude ülemmäärast kinni pidada.

2.2.3. Fondipõhised eeskirjad

Euroopa Sotsiaalfond

Määruse (EL) nr 1304/2013 artikli 14 lõikes 2 sätestatakse **ESFi-põhine kindlamääralise rahastamise süsteem**. Projekti **kõigi muude rahastamiskõlblike kulukategooriate arvutamiseks võib kasutada otseseid personalikulusid** kuni 40% suuruse kindla määra alusel. „Kõik muud kulukategooriad“ hõlmavad muid otseseid kulusid (välja arvatud otsesed personalikulud, kuid kaasa arvatud osalejatele makstavad töötasud ja toetused) ja kaudseid kulusid. Korraldusamet võib 40% kasutada otse, ilma põhjendusega.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Koolituskursuse eelarveprojekt

Otsesed kulud kokku	55 000
Otsesed personalikulud	30 000
Ruumide üür	4 000
Reisikulud	5 000
Toitlustus	1 000
Teave/reklaam	5 000
Koolitavatele riikliku tööhõiveameti makstav hüvitis	10 000

Kaudsed kulud kokku	5 000
Kaudsed personalikulud	4 000
Elekter, telefon	1 000

Korraldusamet võib otsustada kohaldada selle projekti suhtes ESFi määruse artikli 14 lõiget 2. Sel juhul on toetuslepingu raames suurim toetus järgmine.

Otsesed personalikulud 30 000 eurot

Muud kulud: 30 000 x 40% = 12 000 eurot

Kulud kokku: 30 000 + 12 000 = 42 000 eurot

Euroopa territoriaalne koostöö

Määruse (EL) nr 1299/2013 artiklis 19 sätestatakse, et projekti personalikulud võib arvutada kindla määra alusel ja see võib olla kuni 20% projekti otsestest kuludest, mis ei sisalda personalikulusid. See tähendab, et ainult otsesed personalikulud võib arvutada kindla määra alusel (otsestest kuludest, mis ei sisalda personalikulusid) ning et seda kindlat määra võib kasutada, ilma et liikmesriigil lasuks kohustus kohaldatava määra kehtestamiseks arvutus teostada.

3. ÜHIKUHIINDE STANDARDISEERITUD ASTMIK

3.1. Üldpõhimõtted

Ühikuhindade standardiseeritud astmiku puhul **arvutatakse** tegevuse kõik rahastamiskõlblikud kulud või osa neist arvuliselt mõõdetavate meetmete, sisendite, väljundite või tulemuse põhjal, mis korrutatakse eelnevalt kindlaks määratud ühikuhindade standardiseeritud astmikuga. Seda võimalust võib kasutada igat liiki projekti või projekti osa puhul, kus on võimalik kindlaks määrata meetmega seotud kogused ja ühikuhindade standardiseeritud astmik. Tavaliselt kohaldatakse ühikuhindade standardiseeritud astmiku kergesti kindlaks määratavate koguste puhul.

Ühikuhindade standardiseeritud astmik võib olla **protsessi-põhine**, nii et selle eesmärk on katta parima umbkaudse hinnangu alusel tegevuse elluviimise tegelikud kulud. Astmik võib olla ka **väljundipõhine** (väljund või tulemus) või nii protsessi- kui ka väljundipõhine (vt punkti 6.5.3 näide, lk 39).

Korraldusasutused peaksid arvesse võtma ka mõju, mida erinev ülesehitus võib rahastamiskõlblike kulude põhjendamisele avaldada.

Korraldusasutus võib kehtestada eri meetmete jaoks eri ühikuhindade standardiseeritud astmiku.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi väljundipõhise astmiku varal

20 inimesele 1000tunnise edasijõudnute IT-koolituse korraldamisel võib rahastamiskõlblike kulude arvutamise aluseks olla koolitustunni hind x koolitatavate koolitustundide arv. Korraldusasutus määrab tunnihinna eelnevalt kindlaks ja see lisatakse toetuse tingimusi käsitlevasse dokumenti.

Kui eeldada näiteks, et korraldusasutus kehtestab koolituskuluks seitse eurot koolitustunni kohta, siis ei tohi projektile eraldatav maksimumtoetus ületada 1000 tundi x 20 koolitatavat x 7 eurot/h / koolitavat = 140 000 eurot.

Tegevuse lõpus sätestatakse lõplikud rahastamiskõlblikud kulud tegeliku tundide arvu alusel iga koolitatava kohta (see võib sisaldada mõnda põhjusega puudumist) vastavalt koolitajate tegelikule osalemisele ja antud kursustele. Siiski tuleb esitada ka osalejate täpsed nimekirjad, kus on kirjas täpsem koolitustegevus ja millega kinnitatakse koolitatavate tege-likku kohalolekut.

Kui koolitusel osaleb viimaks ainult 18 inimest, kuus neist 900 tundi, viis 950 tundi, viis 980 tundi ja ülejäänud kaks 1000 tundi, võrdub tundide koguarv x koolitatavad:

$900 \times 6 + 950 \times 5 + 980 \times 5 + 1000 \times 2 = 17\,050$ koolituse kogutundi x koolitatavad.

Rahastamiskõlblikud kulud on $17\,050$ koolitustundi x 7 eurot = 119 350 eurot.

Näide Euroopa Regionaalarengu Fondi väljundipõhise astmiku varal

Toetusesaaja – piirkondlik koda – korraldab piirkonna väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele nõustamisteenuse. Teenust osutab piirkondliku koja nõustaja. Koja nõustamisosakonna varasemate aruannete põhjal maksab nõustamis-päev hinnanguliselt 350 eurot päev. Abi arvutatakse järgmise valemi alusel: päevade arv x 350 eurot. Siiski tuleb esitada tööajatabelid, kus on kirjas täpsem nõustamistegevus ja nõustajate kohalolek.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Kuuekuulist programmi, mille raames pakutakse abi tööotsingul („tegevus“), võib rahastada ühikuhindade standardiseeritud astmiku alusel (nt 2000 eurot inimese kohta) iga 20 tegevuses osaleja kohta, kes leiab ja säilitab töö eelnevalt kindlaks määratud aja, näiteks kuue kuu jooksul. Tegevusele eraldatava maksimumtoetuse arvutamine: 20 inimest x 2000 eurot / töölesaamine = 40 000 eurot.

Lõplikud rahastamiskõlblikud kulud arvutatakse tegevuse reaalse väljundi alusel: kui töökoha sai ja suutis seda nõutud ajavahemiku jooksul säilitada ainult 17 inimest, siis on lõplikud rahastamiskõlblikud kulud, mille alusel toetusesaajale toetus makstakse, 17 x 2000 eurot = 34 000 eurot.

Näide Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi väljundipõhise astmiku varal. „Investeeringud metsaala arengusse ja metsade elujõulisuse parandamiseks“ (artikkel 21)

Metsamaa valdaja saab toetust, et metsastada kolme hektari suurune mets ja hooldada seda seitsme aasta jooksul. Korraldusamet määrab kulud (metsastamine ja hooldus) metsaliigi järgi eelnevalt kindlaks. See meetod lisatakse maaelu arengu programmi. Kulud on järgmised: 2000 eurot/ha metsa rajamiseks ja 600 eurot/ha metsa hooldamiseks esimesel aastal ning 500 eurot/ha järgnevatel aastatel.

Seega on rahastamiskõlblikud kulud järgmised:

$3 \text{ ha} \times 2000 \text{ eurot/ha} + 3 \text{ ha} \times 600 \text{ eurot/ha} + (3 \text{ ha} \times 500 \text{ eurot/ha}) \times 6 \text{ aastat} = 16\,800 \text{ eurot.}$

3.2. Tunnipalga alusel töötava personali kulude erijuhtum

Ühissätete määruse artikli 68 lõikes 2 on uus valem, kuidas lihtsustada tunnipõhiste ühikuhindade kasutamist tegevuse elluviimisega seotud personalikulude⁽¹⁸⁾ arvutamiseks:

$$\frac{\text{Tunnipalga alusel töötava personali kulu} = \text{viimane dokumenteeritud aasta tööjõukulude brutosumma}}{1720}$$

1720 tundi on standardne iga-aastane tööaeg, mida saab otsest kasutada, ilma et liikmesriigil lasuks kohustus arvutusi teha.

Murru lugejat, st viimaseid dokumenteeritud aastaseid personaliga seotud kogukulud tuleb aga tõendada. Kui projekti viiakse ellu mitu aastat, võib korraldusamet otsustada tunnipalga alusel töötava personali kulu ajakohastada, kui uued andmed on kättesaadavad, või kasutada sama kulu kogu elluviimisaja jooksul. Kui elluviimisaeg on eriti pikk, oleks hea tava kehtestada vaheetapid, mil tunnipalga alusel töötava personali kulud (ja vastavalt ka toetusleping) üle vaadatakse.

On vähemalt kaks võimalust seoses murru lugejaga, mis näitab tegevuse heaks töötavate inimeste kulusid.

1. Lugeja on seotud ainult inimesega, kes töötab otseselt tegevuse heaks. See võib põhineda selle inimese tegelikul töötasul või sama astme või sarnaste meetmetega seotud suurema hulga töötajate tööjõukulude keskmisel, mis korreleerub laias laastus palgatasemega.
2. Lugeja hõlmab tegevuse heaks otseselt töötava inimese töötasu ja kaudse personali töötasude osa (nt kõrgelt tasustatud juhtivtöötajad, kes töötavad tegevuse jaoks enamjaolt kaudselt), mida saab tegevusele eraldada (kohaldatakse reegleid, milles käsitletakse kaudsete kulude eraldamist tegevusele, näiteks jagunemise aluste põhjendatud kasutamine). See võib hõlmata tööjõukulusid kuluüksuses või osakonnas (kes viib tegevust ellu), kus palgatase varieerub töötajate rühmas märgatavalt. Sellest tuleneb ühikuhindade standardiseeritud astmik, mis sisaldab tegevuse heaks töötava inimese töötasu ja osa kaudsetest töötasudest.

⁽¹⁸⁾ Vt personalikulude mõiste punktis 2.2.2, lk 15.

Korraldusasutus peaks siiski silmas pidama, et eelnimetatud teine valik ei ole tõenäoliselt kõige praktilisem lahendus. Soovitavam oleks kasutada esimest valikut või arvutada tunnivalga alusel töötava personali kulud selliselt, et need hõlmaksid kõiki kaudseid kulusid (kindla määra alusel) või isegi kõiki muid rahastamiskõlblikke kulusid (täiskoormusega tunnipalga alusel töötava personali kulud).

Selle võimaluse kasutamisel peab korraldusasutus tähele panema, et:

- tegevuse elluviimise all tuleb mõista kõiki tegevusetappe; ei ole otstarbekas jätta välja mõningaid personalikuluseid, mis on seotud mingite konkreetsete tegevusetappidega;
- liikmesriigi rahastamiskõlblikkuse eeskirjades tuleb täpsustada, mis kuulub aasta tööjookulude brutosumma alla, võttes arvesse levinud raamatupidamistavasid (vt punkt 5.2.1.3, lk 24);
- viimane aasta tööjookulude brutosumma peab olema raamatupidamise, palgaarvestuse aruannete jne kaudu

dokumenteeritud. Seda teavet ei pea eelnevalt auditeerima, aga see peab olema auditeeritav;

- toetusesaaja varasemat tegevust puudutavatel andmetel põhinevat arvutusmeetodit ei saa harilikult kasutada, kuna määrukses osutatakse *viimasele* dokumenteeritud aasta tööjookulude brutosummale;
- viimane dokumenteeritud tööjookulude brutosumma eeldab üheaastase võrdlusperioodi olemasolu minevikus (12 järjestikust kuud). Andmeid, mis on seotud perioodidega pärast toetuse tingimusi kirjeldava lepingu allkirjastamist, ei ole võimalik kasutada;
- rahastamiskõlblike personalikulude arvutamiseks tuleb kasutada ainult töötatud tunde. Näiteks on aastapuhkus tunnivalga alusel töötava personali kulude arvutusse juba lisatud.

Kõnealuse meetodi lisaväärtus on see, et 1720 tundi ei saa kahtluse alla seada.

Näide Euroopa Regionaalarengu Fondi varal

Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkonna teatud projektides on personalikulud tihti kõige olulisem aspekt. Nende ettevõtjate jaoks on ühikuhindade standardiseeritud astmiku kohaldamine teretulnud lihtsustus. Tegevuse ühikuhinda väljendatakse sel juhul tunnitasu määrana, mida kohaldatakse seoses personali tegelikult töötatud tundidega. See on kindlaks määratud toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis, kus rahalise abi maksimumsummaks on suurim lubatud tundide arv korda ühikuhind (sealhulgas arvutatud personalikulud).

Et hõlmata parima umbkaudse hinnangu alusel tegelikke kulusid ja võtta arvesse piirkondade ja harude erinevusi, määratakse standardse ühiku hind tunnivalga alusel töötava personali kuluna järgmise valemi alusel:

tunnivalga alusel töötava personali kulud = aastane brutotöötasu (sealhulgas seadusjärgsed maksud) jagatud seadusjärgsete töötundide keskmisega (võttes arvesse aastapuhkust).

Näiteks tunnivalga alusel töötava personali kulud = 60 000 eurot / (1980 tundi – 190 tundi aastapuhkust) = 60 000/1790 = 33,52 eurot/h.

Tegevuse jaoks antav rahaline abi arvutatakse tunnitasu määrana, mis on korrutatud tegelike ja kontrollitud töötundidega. See nõuab väikestelt ja keskmise suurusega ettevõtjatelt projekti personali töötundide kohta tõendavate dokumentide pidamist ja korraldusasutus peab koguma kõiki tunnivalga alusel töötava personali kulusid tõendavaid dokumente. Põhimõtteliselt tähendab kontrollitud töötundide vähendamine makstava lõppsumma vähendamist.

Alternatiivne näide: sama mis ülal esitatud, aga tunnivalga alusel töötava personali kulu põhineb ühissätete artikli 68 lõikel 2.

Tunnivalga alusel töötava personali kulud = viimane dokumenteeritud aastane brutotöötasu (sealhulgas seadusjärgsed maksud) jagatud 1720 tunniga.

Näiteks tunnitasu = 60 000 eurot / 1720 tundi = 60 000/1720 = 34,88 eurot/h.

4. ÜHEKORDSED MAKSED

4.1. Üldpõhimõtted

Ühekordsete maksete korral arvutatakse kõik tegevuse rahastamiskõlblikud kulud või osa nendest eelnevalt kehtestatud ühekordse makse alusel (korraldusasutus⁽¹⁹⁾ peab ühekordse makse kehtestamist põhjendama) kooskõlas tegevust ja/või väljundeid käsitleva lepingu eelnevalt sätestatud tingimustega. Toetust makstakse, kui tegevuse ja/või tulemuste kohta sõlmitud lepingu eelnevalt määratletud tingimused on täidetud.

Ühekordsete maksete võimalus seisneb proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamises eesmärgiga leevendada väikesemahulise tegevuse halduskoormust ning pakkuda vabaühendustele ja teistele paremat juurdepääsu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele. Sel põhjusel on ühissätete määruse artikli 67 lõike 1 punkti c reguleerimisalasse jäävate avaliku sektori osalusega seotud ühekordsete maksete ülempiir 100 000 eurot.

See summa vastab avaliku sektori toetusele, *mis makstakse toetusesaajale või mida toetusesaaja maksab* seoses

toetatud tegevusega ühekordse maksena (välja arvatud era-sektori toetus, kui see on olemas). See ei sisalda toetust või töötasu, mida tegevuses osalejatele maksab kolmas isik (vt punkt 7.2.1, lk 41).

Isegi kui kombineerida mitut ühekordset makset eri rahastamiskõlblike kulukategooriate või sama tegevuse eri projektide rahastamiseks, ei tohi avaliku sektori osalusega seotud ühekordsete maksete kogusumma ületada 100 000 eurot toetust või tagastatavat abi saava asutuse kohta. Siiski saab projekti raames avaliku sektori osalusega seotud ühekordseid makseid, mis ei ületa 100 000 eurot, kombineerida tegelike kuludega ja/või muude lihtsustatud kuluvõimalustega kogusummas, mille puhul võidakse ületada avaliku sektori osalus 100 000 eurot.

Ühekordsete maksete kohta sõlmitud kokkuleppeid võib kasutada ka seoses nende toetustega, mille korral ühikuhindade standardiseeritud astmikud ei ole kohane lahendus, näiteks abivahendite tootmisel, väikese kohaliku seminari korraldamisel jne.

4.2. Ühekordsete maksete näited

Näide Euroopa Regionaalarengu Fondi varal

Väikeettevõtjate rühm soovib kohalike toodete reklaamimiseks ühiselt messil osaleda

Tegevuse väikeste kulude tõttu otsustab korraldusasutus kasutada avaliku sektori toetuse arvutamiseks ühekordset makset. Selleks palutakse väikeettevõtjate rühmal esitada eelarve väljapanekukoha üürimise, ülesseadmise ja haldamise kulude kohta. Esitatud ettepaneku alusel kehtestatakse ühekordne makse summas 20 000 eurot. Toetusesaajale tehakse see makse messil osalemist tõendavate dokumentide alusel. Auditi (ühekordse makse eelneva arvutamise kontrollimine) jaoks tuleb kokkulepitud 20 000 euro suuruse eelarve dokumendid alles hoida.

⁽¹⁹⁾ Euroopa territoriaalse koostöö korral seirekomisjon.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Lastehoiuteenust pakkuv vabaühendus taotleb toetust uue tegevuse alustamiseks. Ta taotleb ühekordset makset, esitades üksikasjaliku eelarveprojekti tegevuse alustamise ja elluviimise kohta ühe aasta jooksul. Pärast esimest aastat jätkatakse tegevust iseseisvalt. Ühekordse maksega rahastatakse näiteks ühe aasta jooksul lapsi hoidva inimese töötasuga seotud kulutusi, uue varustuse amortisatsioonikulud, uue tegevusega seotud reklaamikulusid ning tegevuse juhtimise ja raamatupidamisega seotud kaudseid kulusid, vee-, elektri-, küttekulusid, ruumide üürikulusid jne.

Üksikasjaliku eelarveprojekti alusel ja pärast võrdlust sarnase tegevusega eraldab korraldusamet ühekordse makse 47 500 euro ulatuses, mis katab kõik nimetatud kulud. Tegevuse lõpus makstakse see summa vabaühendusele väljundi alusel, kui hoiti tavakohast arvu (10) lapsi. Seega ei tule põhjendada selle tegevusega seoses tekkinud tegelikke kulusid. See tähendab siiski, et kui hoitakse ainult 9 last, siis on rahastamiskõlblikud kulud nullis ja ühekordset makset ei tehta.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Roma vabaühendus tahab korraldada kohaliku seminari ja toota abivahendi roma kogukonna sotsiaal-majanduslike tingimuste kohta liikmesriigi piirkonnas. Toetuse tingimusi kirjeldavale dokumendile lisatakse üksikasjalik eelarveprojekt ja toetuse eesmärgid: a) seminari korraldamine ja b) abivahendi tootmine eesmärgiga juhtida piirkonna tööandjate tähelepanu romade probleemide eripäradele.

Võttes arvesse tegevuse suurust ja eesmärki (väikesemahuline tegevus, mille kulude suurust ei saa ühikuhindade standardiseeritud astmiku kaudu kergesti määrata) ning toetusesaajat (kohalik vabaühendus), otsustab korraldusamet kasutada ühekordse makse kokkulepet.

Ühekordse makse arvutamiseks palub korraldusamet esitada iga tegevuse jaoks üksikasjaliku eelarveprojekti. Pärast eelarveprojekti teemalisi läbirääkimisi kehtestatakse ühekordne makse järgmiselt: 45 000 eurot, mis on jagatud kahe projekti vahel: 25 000 eurot seminari jaoks ja 20 000 eurot abivahendi jaoks.

Kui toetuse tingimusi kirjeldava dokumendi nõuded täidetakse (seminar korraldatakse ja abivahend toodetakse), loetakse tegevuse lõpetamisel rahastamiskõlblikuks kuluks 45 000 eurot. Toetuse maksmiseks (ja seejärel arhiveerimiseks) nõutavad tõendavad dokumendid on tõestus seminari korraldamise ja lõplikult valmis saanud abivahendi tootmise kohta.

Kui ellu viiakse ainult üks projektidest (näiteks seminar), siis vähendatakse toetust selle osani (25 000 eurot) sõltuvalt sellest, mis on toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis kokku lepitud.

Näide Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi varal. „Põllumajandustoodete ja toiduainete kvaliteedikavad” (artikkel 16)

Põllumajandustootjate rühm, kes sai toetust tunnustatud kvaliteedikavas uuesti osalemiseks, tahab korraldada oma toodete müügiesituste tegevust. Korraldusamet arvutab tegevuse kulu ühekordse maksena (ehk 15 000 eurot vähemalt 50 osalejaga seminari kohta). Põllumajandusettevõtjate rühm peab tõendama tegevuse elluviimist ja osalejate arvu (vähemalt 50).

5. KINDLAMÄÄRALISE RAHASTAMISE, ÜHIKUHINDADE STANDARDISEERITUD ASTMIKU JA ÜHEKORDSETE MAKSETE KEHTESTAMINE

Ühissätete määruse artikli 67 lõikes 5 ja ESFi määruse artikli 14 lõikes 3 sätestatakse mitu lihtsustatud kulude arvutusmeetodit. Mõni neist põhineb statistilistel andmetel, teised toetuse-saajate andmetel või määruses sisalduvatel elementidel. Mitu meetodit on väga paindlikud, osa neist pakub tugevat õigus-kindlust või neid saab kehtestada piiratud halduskoormusega.

Lihtsustatud kuluvõimaluste puhul tuleb tagada asjakohane eelhindamine ja vajaduse korral meetodiga seotud dokumendid, sest **pärast tegevuse lõppu kontrollitakse ainult seda, mis on saavutatud.**

5.1. See peab olema eelnevalt kindlaks määratud⁽²⁰⁾

Toetusesaajaid tuleb toetuse tingimusi käsitlevas dokumendis teavitada täpsetest nõuetest deklareeritud kulutuste ja konkreetsete väljundite või saavutatavate tulemuste tõendamise kohta.

Seega tuleb lihtsustatud kuluvõimalused varem kindlaks määrata ja need tuleb kirja panna näiteks konkursikutses või **vähemalt toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis.** Asjakohased meetodid ja tingimused tuleks lisada liikmesriigi rahastamiskõlblikkuse eeskirjadesse, mida kohaldatakse programmi suhtes riiklikul või piirkondlikul tasandil või mis on konkreetse programmi põhised. See tähendab ühtlasi, et kui ühikuhindade standardiseeritud astmik ja määr või summa (ühekordsete maksete puhul) on kehtestatud, ei saa neid tegevuse elluviimise ajal või järel enam muuta, et korvata olemasoleva eelarve kulude suurenemist või alakasutamist.

Võttes arvesse, et lihtsustatud kuluvõimalused on vaja varem kindlaks määrata, tuleks vältida nende tagasiulatuvat kohaldamist tegevuse puhul, mis on juba ellu viidud tegelike kulude alusel, sest see tooks riigi ametiasutuste jaoks toetusesaajate võrdse kohtlemise tagamisel kaasa liiga suure töökoormuse.

Erandkorras on mitmeaastase tegevuse puhul võimalik pärast tegevuse esimese poole elluviimist teostada arveldus ja kui

tegevuse vastavad meetmed on ellu viidud, võib seejärel kasutada kindlamääralise rahastamise, ühikuhindade standardiseeritud astmike või ühekordsete maksete võimalusi tegevuse ülejäänud osa/perioodi suhtes. Sellisel juhul tuleb deklareeritud tegelike kulude perioodi eristada selgelt perioodist, mil kulud deklareeritakse lihtsustatud kuluvõimaluste alusel, et vältida projektikulude topeltdeklareerimist.

5.2. Aus, õiglane ja kontrollitav arvutusmeetod⁽²¹⁾

5.2.1. Üldpõhimõtted

5.2.1.1. See peab olema aus

Arvutus peab olema mõistlik, st põhinema tegelikul, mitte liialdatud ega äärmuslikul olukorral.

Kui teatavad ühikuhindade standardiseeritud astmikud on varem jäänud ühe ja kahe euro vahele, siis ei oota komisjon seitsmeeurost astmikku. Sellest vaatenurgast on ühikuhinna või kindla määra kehtestamiseks kasutatav meetod väga tähtsal kohal. Korraldusamet peab olema võimeline oma otsuseid selgitama ja põhjendama. Ideaalselt ausa arvutusmeetodi puhul saab määrasid kohandada eritingimuste või -vajadustega. Näiteks võib projekti elluviimine äärepoolseimates piirkondades olla transpordikulude tõttu kallim kui riigi keskel asuvas piirkonnas ning seda asjaolu tuleks kahes piirkonnas sarnase projekti jaoks ühekordse makse või määra otsustamisel silmas pidada.

Igal juhul ei tohi lihtsustatud kulusid kuritarvitada (nt ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punkti a kohaselt arvutatud kindel määr ei tohi põhjustada pidevalt tegevuse kulude inflatsiooni ja tegevust ei tohi mitmeks jagada, et võimaldada süstemaatilist ühekordsete maksete kasutamist).

Auditi eesmärk on kontrollida määrade kehtestamise aluseid ja seda, kas lõpuks kehtestatud määrad on nende alusega kooskõlas.

⁽²⁰⁾ Ühissätete määruse artikli 67 lõige 6.

⁽²¹⁾ Ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punkt a.

5.2.1.2. See peab olema õiglane

Mõiste „õiglane” peamine tähendus on see, et vältida tuleb mõne toetusesaaja või tegevuse eelistamist teiste ees. Ühikuhindade standardiseeritud astmiku, ühekordse makse või kindla määra arvutamisel tuleb tagada toetusesaajate ja/või tegevuse võrdne kohtlemine.

Ebaõigluse näiteks on erinevad määrad või summad, mis ei ole põhjendatud toetusesaajate või tegevuse objektiivsete omadustega või selgete poliitiliste eesmärkidega.

Korraldusasutused ning auditeerimisasutuste ja komisjoni audiitorid ei kiida heaks arvutusmeetodeid, millega diskrimineeritakse põhjendamatult teatavaid toetusesaajate rühmi või tegevuse liike.

5.2.1.3. See peab olema kontrollitav

Kindlate määrade, ühikuhindade standardiseeritud astmike või ühekordsete maksete kindlaksmääramine peab põhinema dokumentaalsetel tõenditel, mida saab kontrollida⁽²²⁾. Korraldusasutus peab suutma näidata, mille alusel lihtsustatud kuluvõimalus on kehtestatud. Peamine on tagada vastavus usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetele.

Asutus, kes kehtestab lihtsustatud kuluvõimaluse meetodi, peab kirja panema vähemalt järgmise:

- arvutusmeetodi kirjeldus, sealhulgas arvutuskäigu peamised etapid;
- analüüsi ja arvutuste jaoks kasutatud andmete allikad, sealhulgas andmete asjakohasuse hindamine kavandatava tegevuse jaoks ning andmete kvaliteedi hindamine;
- arvutus ise, millega määratakse kindlaks lihtsustatud kuluvõimaluse väärtus.

Ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punkti a kohase ausa, õiglase ja kontrollitava arvutusmeetodi puhul ei ole vastuvõetav kehtestada *ex nihilo* lihtsustatud kuluvõimalusi.

5.2.2. Praktilised meetodid

Ühissätete määruks kirjeldatakse mitut võimalust, mis vastavad ausatele, õiglastele ja kontrollitavatele kriteeriumidele.

5.2.2.1. Statistiliste andmete või muu objektiivse teabe kasutamine

Statistilised andmed või muu objektiivne teave võivad esineda näiteks uuringu, projektikonkursi, sarnaste tegevusliikide võrdlemise jms kujul. Selle tulemuseks on tavaliselt standardised süsteemid, mida kohaldatakse mitmesuguse tegevuse või paljude toetusesaajate suhtes. Ehkki ühekordse makse, ühikuhindade standardiseeritud astmiku või kindlamääralise

⁽²²⁾ Ei ole tähtis, millal meetod ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punkti a kohaselt kehtestati; kui seda juba kasutatakse, peab see olema auditeeritav.

rahastamise eelnevaks kindlaksmääramiseks saab kasutada palju eri meetodeid, on komisjoni kogemuse põhjal kõige levinum meetod varasemal tegevusel põhinevate andmete statistiline analüüs. Üks andmete allikas võib olla varasema tegevusega seotud tõendatud kulutus. Kui kasutatud andmed ei ole tõendatud, peab korraldusasutus neid kontrollima.

Teine võimalus on kasutada projektikonkursi liikmesriik avaldab eelnevalt aluse, mille põhjal ta arvutab toetuste ühekordse makse, ja selgitab, mis on *aus, õiglane ja kontrollitav*. See tähendab, et taotlejad teavad toetuse kriteeriume, mida tuleb standardiseerida ja kohaldada kõigi sarnast liiki projektide taotlejate suhtes.

Projektikonkursside puhul peaks korraldusasutus näiteks suutma vastata järgmistele küsimustele: „Kas projektikonkurs on vajalike üksikasjade käsitlemise poolest terviklik? Kas ühekordse makse kindlaksmääramiseks vajalikke elemente on eelnevalt korralikult täpsustatud ja selgitatud? Kas korraldusasutus kontrollib, et esitatud üksikasjalikus eelarveprojekti sisalduvad kulud on näiteks mõistlikud ja vastuvõetavad ühekordse makse kehtestamise seisukohast toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis?”

Veel ühe lahendusena võib liikmesriik määrata mingi tegevuse jaoks ühekordse makse ja algatada projektikonkursi selle summa alusel, rahastades parimaid pakkumisi.

5.2.2.2. Üksiku toetusesaaja põhiste andmete kasutamine⁽²³⁾

Allpool esitatud meetodeid kohaldatakse toetusesaajatele. Kuid toetusesaajapõhiste andmete kasutamisega seotud nõudeid arvesse võttes on neid meetodeid lihtsustatud nende toetusesaajate puhul, kes viivad programmitöö perioodil ellu palju projekte.

a) Toetusesaajate varasemat tegevust puudutavad kontrollitud andmed

Nende andmete põhjal luuakse toetusesaajapõhine ajutine süsteem. Vajaduse korral peavad need andmed hõlmama ainult toetusesaaja kuluüksust või osakonda, mis on tegevusega seotud.

Selle meetodi puhul kogutakse toetusesaajalt tema varasema tegevusega seotud raamatupidamisandmeid tegelike kulude jaoks, mis on tekkinud lihtsustatud kuludega hõlmatud rahastamiskõlblike kulukategooriate puhul. See näitab vastuvõetava analüütilise raamatupidamissüsteemi olemasolu toetusesaaja tasandil. Lisaks tähendab see seda, et kõik rahastamiskõlbmatud kulud jäetakse igast lihtsustatud kuluvõimalusi toetavast arvutusest välja.

⁽²³⁾ Käesolevas punktis käsitletavat meetodit on sätestatud ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punkti a alapunktides ii ja iii. Euroopa Sotsiaalfondi määruse artikli 14 punkt 3 nende nõuete alla ei kuulu.

Kui korraldusasutus otsustab seda meetodit kasutada; siis peab ta kirjeldama:

- hõlmatud kulukategooriaid;
- kasutatud arvutusmeetodit;
- vajaminevate aegridade pikkust: vajalikud on **viimase kolme aasta** raamatupidamisandmed, et määrata kindlaks kõik võimalikud erandolukorrad, mis võiksid tegelikke kulusid konkreetsel aastal mõjutada, ning kulusummade suundumused. Kolmeaastast võrdlusperioodi kasutatakse selleks, et võtta arvesse aastast kõikumist;
- kohaldatavat võrdlussummat, näiteks võrdlusperioodi keskmisi kulusid või viimase aasta kohta registreeritud kulusid;
- vajaduse korral kohandusi, mis on tarvilikud võrdlussumma ajakohastamiseks.

b) Üksiku toetusesaaja tavapäraste kuluarvestustavade rakendamine

Tavapäraseid arvestustavasid kasutab toetusesaaja kogu oma igapäevase tegevuse ja rahaliste vahendite (mis ei ole seotud ELi toetusega) arvestamiseks. Sellekohased meetodid peavad olema kooskõlas riiklike raamatupidamiseeskirjade ja -standarditega. Kasutamise pikkus ei ole oluline. Arvestustava ei ole tavapärase, kui see on kohandatud konkreetse tegevuse või ELi toetuse jaoks.

Oluline on eristada tegelikke kulusid ja neid kulusid, mis määratakse kindlaks vastavalt üksiku toetusesaaja tavapärasele kuluarvestustavadele.

Toetusesaaja tegelikult tehtud kulud tähendavad seega kulusid, mis on arvatud nii täpselt kui võimalik, harilikult füüsilise isiku kohta tegevuse kestuse jooksul. Praktikas on tunnipalga alusel töötava personali kulude puhul levinud standardtundide kasutamine murru nimetajas (vt näiteks 1720 tundi punktis 3.2, lk 19), aga lugejaks on tegelike kulude arvutamise mõttes rahastamiskõlblikud personalikulud kokku iga tegevusse määratud konkreetse inimese kohta.

Toetusesaaja kuluarvestustavadel põhinev tunnipalk tuleks arvutada suurema hulga töötajate töötasukulude keskmise alusel. Harilikult tuginetakse mingile järgule või muule sarnasele meetmele, mis korreleerub laias laastus palgatasemega, aga see võib olla ka (tegevusega seotud) kuluüksus või osakond, kus palgatase varieerub töötajate rühmas märgatavalt.

See tähendab, et kuluarvestustavade järgimisel saadud kulusummad kalduvad üldiselt tegelikest kuludest kõrvale.

Need on asjaomase tegevuse ja lühikese perioodi (kasutatud andmed puudutavad ühte aastat) puhul ka toetusesaajapõhised (või isegi osakonnapõhised).

Et tagada võrdne kohtlemine ja olukord, mille puhul toetusest ei rahastata rahastamiskõlbmatuid kulusid, tuleb toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis, millega lubatakse toetusesaajatel oma kuluarvestustavasid kasutada, sätestada miinimumnõuded. Nende nõuete eesmärk on tagada, et kuluarvestustavade kasutamise tulemuseks on teoreetiliselt ja praktiliselt aus ja õiglane süsteem. See näitab vastuvõetava analüütilise raamatupidamissüsteemi olemasolu toetusesaaja tasandil. Lisaks tähendab see seda, et kõik rahastamiskõlbmatud kulud jäetakse arvutusest välja.

c) Üksiku toetusesaaja põhiste andmete kasutamise ühised nõuded

Sõltuvalt toetusesaaja juhatuselt saadud kinnitusest ja korraldusasutuse kontrollisüsteemist võib osutada vajalikuks, et välisaudiitor või avaliku sektori asutuste puhul pädev ja sõltumatu peaarvupidaja kinnitaks toetusesaajapõhised andmed, et tagada korraldusasutuse kasutatavate võrdlusandmete usaldusväärsus. Varasema tegevusega seotud andmete kinnitamine võib olla osa kohustuslikust või lepingulisest auditist. Igasugune kõnealusel viisil teostatud audit eeldab välisaudiitorilt või sõltumatult peaarvupidajalt põhjalikke teadmisi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide määruste kohta seoses näiteks kontrolljälje, põhikulude rahastamiskõlblikkuse ja kohaldatava õigusega.

Kui vea ilmnemise või rikkumise riski peetakse varasemate kasutatud raamatupidamisandmete põhjal väikeseks, võib arvutusmeetod põhineda eelnevalt auditeerimata andmetel. Korraldusasutus peab suutma objektiivsel viisil näidata, et risk on tõesti väike, ja esitada põhjused, miks ta arvab, et toetusesaaja raamatupidamissüsteem on usaldusväärne, täielik ja täpne. Igal juhul peab korraldusasutus hindama ja kinnitama need üksiku toetusesaaja põhised andmed iga üksikjuhtumi puhul eraldi hiljemalt toetusesaajale antava toetuse tingimusi kirjeldava dokumendi koostamise ajal.

Ülalesitatud üksiku toetusesaaja põhised meetodid nõuavad hoolikat läbimõtlemit, enne kui korraldusasustused neid rakendada hakkavad. Nende ajutiste süsteemide arendamine võib osutada koormavaks, seepärast soovitatakse korraldusasutustel kasutada seda süsteemi ainult juhtudel, mil suuremat osa programmi(de)st rakendab üks toetusesaaja, näiteks haridusministeerium, ülikool või riigi tööhõiveamet.

5.3. Ühikuhindade standardiseeritud astmiku, ühekordsete maksete ja kindlamääralise rahastamise kasutamine muudes valdkondades

5.3.1. Muud liidu poliitikavaldkonnad

5.3.1.1. Ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punkt b

Kõnealuse meetodi peamine eesmärk on ühtlustada liidu poliitikavaldkondade eeskirju. Väärib selgitamist, et kui komisjon on juba mõnes ELi poliitikavaldkonnas mingit liiki toetusesaaja ja tegevuse jaoks lihtsustatud kulud välja töötanud, ei ole liikmesriigil/komisjonil vaja seda meetodit Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tegevuse puhul dubleerida ning nad võivad seda meetodit ja selle tulemusi otse taaskasutada.

Kõiki ELi kohaldatavaid meetodeid võib sarnaste tegevusliikide ja toetusesaajate puhul rakendada. Kasutada ei saa meetodeid, mida kohaldati perioodil 2007–2013, aga pärast 2013. aastat enam mitte. Kui meetodit on programmitöö perioodil muudetud, tuleb seda muudatust kohaldada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide projektide suhtes, mis on välja valitud pärast muudatust.

Olemasoleva ELi meetodi taaskasutamisel peab korraldusasu- tus tagama ja dokumenteerima:

- et taaskasutusele võetakse kogu meetod (näiteks otsete ja kaudsete kulude, rahastamiskõlblike kulutuste ning ulatuse kindlaksmääramine), mitte ainult selle tulemus (X% suurune määr);
- et meetodit kohaldatakse sarnast liiki tegevuse ja toetusesaajate suhtes;
- viite meetodile, mida kasutati teistes ELi poliitika- valdkondades.

5.3.1.2. Ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punkt c

Komisjoni 3. märtsi 2014. aasta delegeeritud määruse (EL) nr 480/2014⁽²⁴⁾ artiklites 20 ja 21 määratakse kindlaks teis- tes liidu poliitikavaldkondades kohaldatavate kaudsete kulude arvutamise meetodite puhul kasutatavad kindlad maksemää- rad ja nende kohaldamise ulatus ühissätete määruses.

- Horisont 2020: delegeeritud määrusega sätestatakse tingi- mused, mille alusel võib kaudsetele kuludele kohaldatavat 25% kindlat määra kohaldada Euroopa struktuuri- ja inves- teerimisfondide tegevuse suhtes, mis vastab algatuses Horisont 2020⁽²⁵⁾ pakutavatele võimalustele. Kohaldada tuleb kõiki kõnealuses määruses sätestatud kindla määra kohaldamise meetodi asjakohaseid elemente. Alltöövõtuga seotud otsesed kulud ja kolmandatele isikutele kasutada antud selliste vahenditega seotud kulud, mida ei kasutata toetusesaaja territooriumil, ning rahaline toetus kolmanda- tele isikutele tuleb välja jätta kuludest, mille alusel kohal- datakse määra rahastamiskõlblike summade (välja arvatud 1. liigi kuludest) arvutamiseks.
- LIFE: delegeeritud määrusega sätestatakse tingimused, mille alusel võib LIFE-sarnaste projektide puhul kasu- tada kindlat määra 7% otsestest kuludest, nagu on kirjas finantsmääruse artikli 124 lõikes 4.

Mõlemal juhul tuleb viidata delegeeritud määrusele ja toetuse tingimusi kirjeldava dokumendi asjaomasele artiklile.

5.3.2. Liikmesriikide toetuskeemid⁽²⁶⁾

Siin on põhimõtte täpselt sama mis liidu poliitikavaldkondade puhul kasutatavate võimaluste puhul (vt punkt 5.3.1, lk 26). Kuid tegu pole mitte liidu poliitikavaldkondades kasutatavate meetodite, vaid riiklike meetodite järgimisega: riigi toetuskee- mide (nagu stipendiumid, päevaraha) raames rakendatavaid määrasid, ühikuhindu või ühekordseid makseid võib kasutada ilma lisaarvutusteta. Kasutatud riiklike meetodeid ei auditee- rita, küll aga nende kohaldamist.

⁽²⁴⁾ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 480/2014, 3. märts 2014, millega täiendatakse määrust (EL) nr 1303/2013 (ELT L 138, 13.5.2014, lk 5).

⁽²⁵⁾ Määruse (EL) nr 1290/2013 (millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 osalemis- ja levitamiseeskirjad) artikli 29 lõige 1.

⁽²⁶⁾ Ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punkt c.

Kõiki kohaldatavaid riiklike meetodeid võib kasutada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatavate sarnaste tegevusliikide ja toetusesaajate suhtes, **tingimusel et neid kasutatakse ka sellise tegevuse puhul, mida rahastatakse üksnes riiklikest vahenditest, ilma igasuguse ELi toetuse või välisabita**. Teisisõnu ei ole eranditult Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi programmi puhul kasutatavad meetodid riiklikud. Lubatud on riikliku tegevuse ja programmist toetatava tegevuse puhul kasutatavad meetodid.

Lisaks ei saa rakendada riiklike meetodeid, mis ei ole enam kasutusel. Kui meetodit on programmitöö perioodil muudetud või seda ei kasutata enam, tuleb seda muudatust kohaldada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide projektide suhtes, mis on *välja valitud* pärast muudatust või kasutamise lõpetamist.

Piirkondlike või muid kohalikke arvutusmeetodeid võib samuti kasutada, aga neid saab kohaldada sellel geograafilisel alal, kus need on kasutusel.

Olemasolevate riiklike meetodite taaskasutamisel peab korraldusasutus tagama ja dokumenteerima sama teabe, mida on nõutud ELi meetodi taaskasutamisel:

- taaskasutusele võetakse kogu meetod (näiteks ja vajaduse korral rahastamiskõlblikud kulutused, ulatus), mitte ainult selle tulemus (X euro suurune ühekordne makse);

- seda kohaldatakse samal või väiksemal geograafilisel alal (st kui meetodit kohaldatakse ainult ühes piirkonnas, saab teda taaskasutada samas piirkonnas, aga mitte mõnes teises liikmesriigi piirkonnas, kus riiklikku meetodit ei kohaldata);
- meetodit kohaldatakse sarnast liiki tegevuse ja toetusesaajate suhtes;
- tõendatakse, et meetodit kasutatakse tegevuse puhul, mida rahastatakse üksnes riiklikest vahenditest.

5.3.3. Kuidas hinnata, kas tegevusliigid ja toetusesaajad on sarnased?

Ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punktides b ja c sätestatakse liikmesriigi jaoks võimalus taaskasutada olemasolevaid arvutusmeetodeid ja vastavaid ühikuhindu, ühekordseid makseid ja kindlaid määrasid, mida kohaldatakse sama liiki tegevuse ja toetusesaajate suhtes. Üldpõhimõttena tuleb arvesse võtta kõiki meetodi elemente, mis võivad ühikuhinda / ühekordset makset / kindlat määra mõjutada. Kui tegevus ja sellega seotud toetusesaaja on mõne muu skeemi raames rahastamiskõlblikud, võib kasutada selle skeemi olemasolevat meetodit ning vastavaid ühikuhindu / ühekordseid makseid / kindlaid määrasid. Peale selle on vajalik iga üksikjuhtumi eraldi uurimine.

Näide Euroopa Regionaalarengu Fondi / Euroopa Sotsiaalfondi varal

Teadusuuringute valdkonnas toetatakse kindla määra süsteemi alusel ülikoolide võrgustike loomist tingimusel, et tegevus hõlmab ülikoole vähemalt kolmest liikmesriigist, kus on viimase kolme aasta jooksul avaldatud vähemalt kümme artiklit. Ilmunud artiklite arvu kriteerium ei mõjuta kuidagi kindlat määra, küll aga teised kriteeriumid: teadusuuringud, võrgustike loomine, ülikoolid vähemalt kolmest liikmesriigist. Nendele kriteeriumidele vastava tegevuse puhul võib kasutada sama meetodit.

5.4. Ühissätete määrusega või fondipõhiste eeskirjadega⁽²⁷⁾ kehtestatud määrade kasutamine

Ühissätete määruses ja fondipõhistes määrustes täpsustatakse hulk määrasid, mille eesmärk on tagada liikmesriikidele mõni nn valmissüsteem. Sel viisil soovitakse pakkuda suurimat õiguskindlust ja vähendada algset töökoormust või kättesaadava teabe vajadust süsteemide loomiseks, sest kohaldatavate määrade kehtestamiseks ei ole vaja arvutusi teha. Kõnealused meetodid ei ole aga alati paindlikud ega sobi igat liiki tegevuse jaoks.

Ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punktis b sätestatud meetodit kohaldatakse viie Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi suhtes: kui tegevusega kaasnevad suured kaudsed kulud, võib need arvutada 15%na rahastamiskõlblikest otsesest personalikuludest. See on ülemmäär. Liikmesriigid võivad kasutada seda või madalamat määra, ilma et nad peaksid tegema mingeid eriarvutusi. Kui aga korraldusamet otsustab kõigi toetusesaajate suhtes sama määra mitte kohaldada, peab ta suutma tõendada, et võrdse kohtlemise põhimõttest on kinni peetud. Sama kehtib ESFi määruse artikli 14 lõike 2 ja

Euroopa territoriaalse koostöö määruse artikli 19 kohta (vt ka punkt 2.2.3, lk 17).

5.5. Kaudsete kulude kindla määra, ühekordsete maksete ja ühikuhindade standardiseeritud astmiku kohandamine

Ühissätete määruse artiklis 67 ei täpsustata ühtki tingimust lihtsustatud kulude kohandamise kohta. Seega ei ole kohandamine kohustuslik. Siiski võib korraldusamet pidada vajalikuks kohandada lihtsustatud kulusid uue projektikonkursi alustamisel või teha seda järjepidevalt, et võtta arvesse indekseerimist või majanduslikke muutusi, nt energiakulusid, palgataset jne. Komisjon soovib eelistada mõnda automaatset kohandamist kätkevat meetodit (mis põhineb inflatsioonil või töötasude muutustel).

Kohandatud määrasid tuleks kohaldada ainult tulevikus rakendatavate projektide suhtes, mitte tagasiulatuvalt.

Igasuguse läbivaatamise puhul tuleb teha korraldusametusele kättesaadavaks piisavad tõendavad dokumendid, milles on kohandatud määrasid või summasid põhjendatud.

⁽²⁷⁾ Ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punkt d.

5.6. Konkreetsete meetodid fondipõhiste eeskirjadega kooskõlas kehtestatud summade kindlaksmääramiseks

Ühissätete määruse artikli 67 lõikes 5 sätestatakse neli viisi lihtsustatud kuluvõimaluste kindlaksmääramiseks ning täpsustatakse, et fondipõhiste määrustega võidakse kehtestada lisameetodeid.

Euroopa Sotsiaalfond

ESFi määruse artikli 14 lõikega 3 lisatakse ESFi jaoks konkreetne võimalus kasutada arvutusi eelarveprojekti puhul, kus toetuste ja tagastatava abi avaliku sektori toetus ei ületa 100 000 eurot. See summa on toetusesaajale makstav avaliku sektori maksimumtoetus, nagu on kirjas toetusesaajale antava toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis (vt punkt 7.2.2, lk 42). See ei sisalda toetusesaaja poolset avaliku sektori osalust, kui see on olemas, ega toetusi ja töötasusid, mida tegevuses osalejatele maksab kolmas isik.

Selline väga paindlik võimalus on mõeldud selleks, et hõlbustada ESFi väikesemahulise tegevuse puhul lihtsustatud kuluvõimaluste kohustusliku kasutamise rakendamist. Meetod võimaldab arvutada mõningaid lihtsustatud kulusid ka siis, kui igasugune üldine süsteem puudub või kui tegevus on väga spetsiifiline. Kõnealuse tegevuse või projektiga seotud konkreetsed lihtsustatud kulud arvutatakse eelarveprojekti alusel. Korraldusasutus arhiveerib eelarve kui kasutatud lihtsustatud kulusid tõendava dokumendi. Finantsjuhtimine, tegevuse/projekti juhtimise kontrollimine põhineb ainult lihtsustatud kuluvõimalustel, mitte eelarvel endal.

Eelarvet tuleb hinnata samadel alustel kui tegelike kulude kasutamise puhul. Seepärast on ülimalt soovitatav, et korraldusasutus kehtestaks parameetrid või maksimaalsed kulutasemed, mida kasutatakse vähemalt kõige suuremate eelarvekulude võrdlemiseks nende parameetritega. Parameetrite või maksimaalsete kulutasemete puudumine teeks võrdse kohtlemise ja usaldusväärsest finantsjuhtimise põhimõtetest kinnipidamise tagamise korraldusastuste jaoks keeruliseks. Korraldusasutus ei pea võimaliku toetusesaaja esitatud üksikasjalikku eelarveprojekti samaväärse tegevusega võrdlema, isegi kui see on eelarve hindamisel soovitatav.

Korraldusasutus arhiveerib eelarveprojekti ja tõendavad dokumendid selle kohta, et ta on eelarvet hinnanud, koos toetust saanud projekti dokumentidega. Eelarveprojekt ei moodusta osa dokumendist, mille koostavad korraldusasutus ja toetusesaaja ja milles sätestatakse kohaldatavad eeskirjad.

Kui sama toetusesaajat toetatakse mitu korda, on soovitatav võrrelda üksikasjalikku eelarveprojekti eelmiste toetatud tegevustega.

Eelarveprojekti kasutamise näide Euroopa Sotsiaalfondi varal.

Toetusesaaja kavatseb korraldada 50 osalejaga seminari uute rakendusvahendite tutvustamiseks.

Personal on kulutanud aega ürituse kavandamisele ja korraldamisele, toimumiskoht on üüritud, mõned esinejad tulevad välismaalt ja ürituse protokoll tuleb avaldada. Tekkinud on ka kaudsed kulud, mis on seotud personaliga (raamatupidamiskulud, direktor jne), elektriga, telefoniarvetega, IT-toega jne.

Eelarveprojekt on järgmine⁽²⁸⁾.

Otsesed kulud kokku	45 000
Otsesed personalikulud	30 000
Ruumide üür	4 000
Reisikulud	5 000
Toitlustus	1 000
Teave/reklaam	5 000

Kaudsed kulud kokku	7 000
Kaudsed personalikulud	4 000
Elekter, telefon	3 000

Korraldusasutus ja toetusesaaja on eelarveprojekti läbi arutanud ja selles kokku leppinud. Lihtsustatud kuluvõimaluste arvutus tehakse nende andmete alusel.

Korraldusasutus võib otsustada arvutada toetuse ühikuhinna alusel, võttes aluseks seminaril osalejate arvu: ühikuhind = 52 000 eurot / 50 = 1040 eurot/osaleja.

Korraldusasutuse ja toetusesaaja vahel sõlmitud dokumendis, kus sätestatakse kohaldatavad eeskirjad, tuleb täpsustada ühikuhindade standardiseeritud astmik (kes on osaleja), suurim (väikseim) osalejate arv, selle tõendamise viisid ja ühikuhind (1040 eurot).

Toetuse tingimusi käsitlevas dokumendis tuleks osutada ka ESFi määruse artikli 14 lõikele 3.

⁽²⁸⁾ **Hoiatus.** See eelarveprojekt on esitatud ainult näitlikustamise eesmärgil. Seda ei tohiks pidada piisavalt üksikasjalikuks eelarveprojekti.

6. TAGAJÄRJED JUHTIMIS- JA KONTROLLISÜSTEEMI JAOKS

6.1. Vajadus ühise auditeerimis- ja kontrollimisviisi järele

Auditi ja kontrolli vaatenurgast tähendavad lihtsustatud kuluvõimalused eemaldumist tegelike kulude põhimõttest. Kindlamääraline rahastamine või ühikuhindade standardiseeritud astmik ja ühekordsed maksed eeldavad kulude eelnevat umbkaudset hindamist näiteks keskmiste näitajate ja varasema tegevusega seotud andmete või turuhindade uurimise põhjal. Selliste fikseeritud määrade puhul on paratamatu teostatava tegevuse käigus tekkinud kulude üle- või alahüvitamine. Projekti juhtimise kontrollijad ja audiitorid peavad keskenduma rohkem projektide väljunditele kui sisenditele ja kuludele.

Käesolevate juhiste eesmärk on muuta komisjoni auditeerimis- ja kontrollimisviisi nende uute lihtsustatud kulude puhul võimalikult läbipaistvaks, et suurendada liikmesriikide – täpsemalt korraldusasutuste, sertifitseerimisasutuste, auditeerimisasutuste, vahendusasutuste ja toetusesaajate – usku sellesse, et nad saavad jätkata kõnealuste lähenemisviiside kohaldamist ilma kõhkluse ja ebakindlusega.

Sama oluline on, et riiklikud ametiasutused ja komisjon säilitaksid kindlamääralise rahastamise, ühikuhindade standardiseeritud astmiku ja ühekordsete maksete ühise auditeerimis- ja kontrollimisviisi, et tagada deklareeritud kulutuste seaduslikkuse ja korrektsuse kohta järeltuste tegemisel ühesugune kohtlemine. Sel põhjusel innustatakse liikmesriike kasutama kõnealuste lihtsustatud kuluvõimaluste kontrollimisel ja auditeerimisel ühesugust lähenemist.

6.2. Üldine arusaam lihtsustatud kuluvõimaluste kontrollimisest ja auditeerimisest

Lihtsustatud kulude kasutamisel ei hinda projekti juhtimist kontrollivad ja auditeerivad töötajad kulutuste seaduslikkuse ja korrektsuse kindlakstegemisel kulukategooriate aluseks olevaid tegelikke kulusid. Kulud on arvatud kindla määra, ühikuhindade standardiseeritud astmike või ühekordsete maksete alusel. Komisjon ja riiklikud ametiasutused kontrollivad tegevuse kulude

arvutusi ja korraldavad seaduslikkuse ja korrektsuse auditid. Selline auditeerimine toimub aga teistsugusel viisil, tuginedes lihtsustatud kulude kehtestamiseks kasutatud arvutusmeetodile, mitte projektiga seotud tõendavatele finantsdokumentidele.

Komisjon ei sea kohaldatavat süsteemi kahtluse alla, kui liikmesriik on kehtestanud meetodid, mis on kooskõlas ühissätete määruse artiklitega 67 ja 68, võttes arvesse käesolevates juhistes antud soovitusi ja häid tavasid, ning kui puuduvad märgid pettusest või kuritarvitamisest⁽²⁹⁾.

Kindlamääralise rahastamise, ühikuhindade standardiseeritud astmiku ja ühekordsete maksete kasutamisel kohaldatavate auditi- ja kontrollimeetodite rakendamisel tuleb kontrollida:

1. kindlamääralise rahastamise (vt 2. peatükk, lk 15), ühikuhindade standardiseeritud astmiku (vt 3. peatükk, lk 18) või ühekordsete maksete (vt 4. peatükk, lk 21) kindlaks määramiseks kasutatavat arvutusmeetodit, mis tuleb kehtestada ühissätete määruse artikli 67 lõikes 5 sätestatud ühe või mitme meetodi alusel (vt 5. peatükk, lk 23). Kontrollijaks võib olla korraldusasutus ja/või toetusesaaja (süsteemide puhul, mis põhinevad toetusesaajate enda andmetel kooskõlas ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punkti a alapunktidega ii ja iii). Kontroll võib sõltuvalt valitud meetodist olla erinev ja selle mahtu vähendatakse, kui kulukategooriate kindlaksmääramisel kohaldatakse ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punkti b, ESFi määruse artikli 14 lõiget 2 ja Euroopa territoriaalse koostöö määruse artiklit 19. Arvutusmeetodite eelneval kontrollil ja auditil, mis põhineb toetusesaaja andmetel (varasema tegevusega seotud andmed, tavapärased kuluarvestustavad), on teatavad eripärad (vt punkti 5.2.2.2 alapunkt c, lk 25);
2. kehtestatud meetodi korrektset kohaldamist projekti väljundite/tulemuste uurimise kaudu ühikuhindade ja ühekordsete maksete puhul;
3. kindlamääralise rahastamise korral neid rahastamiskõlblike kulukategooriaid, mille suhtes määra kohaldatakse (või nende arvutusi, kui nende arvutamiseks kasutatakse

⁽²⁹⁾ Nt juhtumid või tavad, mis ei ole kooskõlas heakskiidetud ja usaldusväärsete tavadega, mida on kirjeldatud käesolevates juhistes.

muid lihtsustatud kuluvõimalusi), ning vajaduse korral muid rahastamiskõlblikke kulukategooriaid, mida kindlamääralise rahastamise süsteemis ei ole arvesse võetud, järgides tegelike kulude põhimõtet.

Lihtsustatud kuluvõimalused ei kaota kohustust pidada täielikult kinni kõigist kohaldatavatest liidu ja liikmesriigi eeskirjadest sellistes küsimustes nagu reklaam, riigihanked, võrdsed võimalused, säästev keskkond, riigiabi jne (vt punkt 1.6.2, lk 12). Kindlamääralise rahastamise puhul ei käsitata lihtsustatud kuluvõimalustena kulukategooriaid, mida põhjendatakse tegelike kulude alusel muude kulukategooriate arvutamiseks.

Horizontaalsete temaatiliste auditite käigus, kus uuritakse kokkusobivust kohaldatavate eeskirjadega, võib analüüsida ka riigihankemenetluste kasutamist juhul, kui riskihindamisel on selgunud konkreetse rikkumise oht,⁽³⁰⁾ aga kontrollida saab ainult riigihankemenetlusest kinnipidamist, mitte auditeerida makstud summasid. Kui tuvastatakse riigihankemenetluse rikkumine, võib olla raske või isegi võimatu määrata kindlaks tegevusele avalduva mõju täpset suurust, ent kohaldada saab kindlamääralist korrigeerimist ja komisjon võib algatada rikkumisenetluste. Korraldusametustelt oodatakse samuti tegutsemist, kui nad täheldavad kõnealuseid rikkumisi.

Arvutusmeetodite auditeerimisel keskendub komisjon erinevate tingimuste täitmise kontrollimisele ega sea kahtluse alla põhjuseid, miks üks meetod teiste seast välja valiti. Korraldusametust peab pidama arvutusmeetodi kohta nõuetekohaseid registreid ja ta peab suutma näidata, mille alusel tehti otsus kindlate määrade, ühikuhindade standardiseeritud astmiku või ühekordsete maksete kohta. Arvutusmeetodit dokumenteeriv register peab vastama ühissätete määruse artiklis 140⁽³¹⁾ ja määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 49⁽³²⁾ sätestatud nõuetele.

Võimaluste kombineerimisel peavad projekti juhtimise kontrollijad ja auditeerijad lisaks ülalkirjeldatud eri liiki lihtsustatud kulude nõutavale kontrollimisele hindama ka seda, kas valitud meetoditega tagatakse, et osa tegevuse kulutustest ei kasutata rohkem kui üht tüüpi võimaluse puhul, sest vastasel korral deklareeritaks kulud topelt.

6.3. Tagajärjed finantsjuhtimise vallas ...

6.3.1. Üldsätted

Kindla määra, ühikuhinna või ühekordse makse kasutamisel ei ole vaja põhjendada lihtsustatud kuludega (sealhulgas vajaduse korral amortisatsioonikuludega ja mitterahaliste sissemaksetega) kaetud kulukategooriate tegelikke kulusid. Ühissätete määruse artiklis 69 sätestatud mitterahalisi sissemakseid saab kindla määra, ühikuhindade standardiseeritud astmiku või ühekordse makse väärtuse arvutamisel tõepoolest arvesse võtta. Lihtsustatud kuluvõimaluse kohaldamisel ei pea aga kontrollima selle aluseks olevate mitterahaliste sissemaksete olemasolu ega ka seda, kas ühissätete määruse artikli 69 sätted on täidetud.

Ühikuhindade või ühekordsete maksete kasutamisel kehtivad järgmised tingimused.

- Tegevuses kasutatavate ühikuhindade või ühekordsete maksete arvutamise alus peab olema selge ja viitama ühele või mitmele ühissätete määruse artikli 67 lõikes 5 sätestatud viisile.
- Arvestades, et maksed arvutatakse tegevusega seotud koguste või tegevuse elluviimise alusel, on esmatähtis saada kindlus selle suhtes, et väidetavad meetmed viidi tõesti ellu või tulemused tõepoolest saavutati. Toetusesaaja peab eelkõige kinnitama tegevuse lõpetamisel deklareeritud kogused/tõendid, mis on põhjendatud ja arhiveeritud tulevaste kontrollide ja auditite tarbeks. Vahendusametuste, korraldusametuste või audiitorite kontrollide käigus nõutakse toetusesaaja deklareeritud koguste kohta tõendavaid dokumente. See tähendab, et ühissätete määruse artikli 125 lõike 4 punktis a⁽³³⁾ ja määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 58⁽³⁴⁾ sätestatud kontrollide kese nihkub eeskätt immateriaalse tegevuse puhul tähtsal kohal olnud finantskontrollilt (tegelike kulude põhjendamine ja ka tegevuse toimumist tõendavate elementide esitamine) tegevuse tehnilistele ja füüsilistele aspektidele, sealjuures pööratakse erilist tähelepanu kohapealsetele kontrollidele rakendamise ajal.

⁽³⁰⁾ Riigihangete kontrollimisele ärgitavad tegurid võivad olla ajaleheartiklid, rikkumistest teatajad, Arachne jne.

⁽³¹⁾ Kohaldatakse Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi suhtes.

⁽³²⁾ Kohaldatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi suhtes.

⁽³³⁾ Kohaldatakse Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi suhtes.

⁽³⁴⁾ Kohaldatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi suhtes.

Sellistes tingimustes **loetakse ühikuhinna / ühekordse makse alusel arvatud ja hüvitatud** kulud **tõendatud**

kulutusteks samamoodi nagu arvetega tõendatud tegelikud kulud.

Euroopa Sotsiaalfond

Kui vaadelda võimalust kasutada lihtsustatud kuluvõimalusi toetuste ja töötasude puhul, mida maksab kolmas isik (ESFi määruse artikli 13 lõige 5), siis põhinevad need töötasud ja toetused üldiselt riiklike eeskirjadega kehtestatud ühikuhindadel ja kätkevad seega lihtsustatud kuluvõimalusi. Kolmas isik tasub kulud, mis on arvatud lihtsustatud kuluvõimaluste alusel kooskõlas ühissätete artikli 67 lõike 5 punktiga c. Seega ei takista ESFi määruse artikli 13 lõige 5 kolmandat isikut lihtsustatud kuluvõimalusi kasutamast ja selle alusel hüvitist saamast.

Kui aga kolmanda isiku makstud toetused ja töötasud ei põhine lihtsustatud kuluvõimalustel, saab lihtsustatud kulu kindlaks määrata ausa, õiglase ja kontrollitava meetodiga (ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punkt a). See tähendab, et eraldi võttes võib lihtsustatud kuluvõimalus ületada kolmanda isiku makstava summa. Keskmiselt võttes aga ei ületa lihtsustatud kuluvõimaluste alusel makstav summa kolmanda isiku makstavat summat, mis on kooskõlas ESFi määruse artikli 13 lõikega 5.

6.3.2. ... kindlamääralise rahastamise süsteemi jaoks

Arvatud kulukategooriate põhjendamise lihtsustamine eeldab aga **teiste kulukategooriate hoolikat kontrollimist kooskõlas** toetuse tingimusi kirjeldava dokumendiga. Kontrolli eesmärk on põhjendada arvatud kulukategooriate summat ja see moodustab osa juhtimise kontrollimisest (ühissätete määruse artikli 125 lõike 4 punkt a⁽³⁵⁾) ja määruse (EL) nr 1306/2013 artikkel 59).

Kontrolli tulemusel heakskiidetud summa mis tahes vähendamine rahastamiskõlblike kulukategooriate puhul, mille alusel kindlat määra kohaldatakse (nt seoses hinnangulise eelarvega või finantskorrigeerimise järel), mõjutab proportsionaalselt kindla määra alusel arvatud kulukategooriate puhul heakskiidetud summat.

6.3.3. ... kulude kinnitamise jaoks

Lihtsustatud kuluvõimalused muudavad toetusesaajate tehtud ja kuluaruandes kinnitatavate kulutuste mõistet. Liikmesriikidel on endiselt võimalus teha toetusesaajatele lisaks vahe- või lõppmaksetele ka ettemakseid, aga ettemakse määratlus muutub.

Näiteks käsitatakse kaudsete kulude kindla määra puhul kaudseid kulusid makstuna sobivas proportsioonis otseste kuludega: kui toetusesaaja maksab 45% otsestest kuludest, siis võib 45% kaudsetest kuludest (igal juhul mitte rohkem kui 25% otsestest kuludest) lugeda makstuks. Ent kui kaudsed

kulud tekivad peamiselt projekti alguses, ilma et tekiks nende aluseks olevaid otseseid kulusid, siis neid ei kinnitata komisjonile seonduvate kulutuste deklareerimise hetkel, sest neid käsitatakse siis ettemaksena toetusesaajale.

Ka ühikuhindade standardiseeritud astmiku ja ühekordsete maksete puhul ei esine tehtud kulutusi nende tavatähtsuses. Tehtud kulutused arvatatakse teatatud ja kinnitatud koguste, mitte toetusesaajatele tehtud maksete alusel. Isegi kui need kattuvad, arvatatakse komisjoni jaoks kinnitatud kulutused kinnitatud koguste, mitte toetusesaajale tehtud maksete alusel.

Näiteks võib toetusesaajale teha makseid kuupõhiselt (9 kuu jooksul iga kuu 1/10 toetusest + lõppmakse) ilma koguste põhjendamiseta, välja arvatud lõppmakse puhul. Selline süsteem peaks olema vastuvõetav, aga igakuiseid makseid käsitletakse ettemaksetena ja neid ei tule komisjoni jaoks kinnitada (välja arvatud riigiabi puhul ühissätete määruse artikli 131 artikli 4⁽³⁶⁾) ja määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 63⁽³⁷⁾ mõttes). Riiklikud ametiasutused peavad tegevuse kulutuste deklareerimiseks ootama lõppmakset, mil kogused on kinnitatud ja kontrollitud.

6.4. Põhipunktid korraldusasutuse jaoks ...

6.4.1. ... seoses kindlamääralise rahastamise süsteemiga

Kindlaid määrasid kasutav korraldusasutus peab erilist tähelepanu osutama järgmistele punktidele.

⁽³⁵⁾ Kohaldatakse Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi suhtes.

⁽³⁶⁾ Kohaldatakse Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi suhtes.

⁽³⁷⁾ Kohaldatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi suhtes.

6.4.1.1. Kulukategooriate vastavad mõisted

Kõnealused mõisted peavad olema kõigile süsteemi sidusrühmadele selged ja need ei tohi omavahel kattuda. Samuti ei tohi kattuda lihtsustatud ja tegelikud kulud. Komisjon on andnud mõistetele „otsesed kulud”, „kaudsed kulud” ja „personalikulud” avara tähenduse, aga korraldusamet peab need mõisted riiklikku või programmi konteksti üle võtma.

6.4.1.2. Praeguse kogemuse kasutamine

Paljude programmide puhul kasutatakse juba kaudsete kulude arvutamiseks kindlaid määrasid. Mõnda neist süsteemidest hinnati ESFi ja ERFi raames ning komisjoni talitused kiitsid need programmitöö perioodil 2007–2013 heaks. Kui uute programmide puhul kasutatakse samu süsteeme ja jätkatakse tegevuse samade liikide toetamist samas geograafilises piirkonnas, siis loevad komisjoni talitused perioodil 2014–2020 kehtivaks perioodiks 2007–2013 antud eelneva heakskiidu, väljastades selle kohta asjakohase peadirektoraadi allkirjastatud kirja.

Mõnel juhul ületasid kaudsete kulude kindla määra kehtestamiseks tehtud ettevalmistustöö tulemused perioodi 2007–2013 künnist 20%, ulatudes näiteks 30%ni. Tuleb märkida, et komisjoni talitused nõustusid muu hulgas kindla määra ülempiiriga 20%, nii et isegi kui komisjoni talitused leidsid, et liikmesriigi arvutuste tulemus oleks pidanud 30% asemel olema 22%, said nad heaks kiita vaid 20% määra. Kui liikmesriik otsustab seega kasutada kaudsete kulude kokkulepitud kindla määra tõstmiseks perioodi 2007–2013

kindla määra arvutust, kuna ta leidis 30% tulemuse, siis ei kohaldata komisjoni talituste heakskiitu määra enda suhtes. Samamoodi, kui liikmesriik otsustab kohandada oma kaudsete kulude kindlat määra, et võtta arvesse kasvu mõne kulukategooria puhul, on tema ülesanne meetodeid kohandada.

6.4.2. ... seoses ühikuhinnaga

Kui korraldusamet otsustab kasutada ühikuhindade standardiseeritud astmikku, tuleb erilist tähelepanu pöörata järgmistele punktidele.

6.4.2.1. Saavutatud koguste ja maksete korrelatsioon

Kui deklareeritud kogused vähenevad (võrreldes algselt kehtestatud maksimumiga), kahanevad ka rahastamiskõlblikud kulud, sõltumata nende aluseks olevatest tegevuse tegelikest kuludest.

Juhtimissüsteemi raames peab siiski suutma eristada juhtumeid, kus kvantitatiivsed eesmärgid (olgu need siis tegevus- või väljundipõhised) ei jää saavutamata mitte toetusesaaja tõttu, vaid tema kontrolli alt väljas olevate välistegurite tõttu. Sellised erandid peavad mõistagi olema **eelnevalt selgelt kindlaks määratud** toetuse tingimusi käsitlevas dokumendis või võrdväärse õigusjõuga dokumendis ja olema kehtestatud kogu sarnase tegevuse jaoks.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Kui makse tehakse valemi „tundi x koolitavat” alusel, siis ei ole kulusid vaja vähendada, kui osalejad puuduvad põhjusega, näiteks haiguse tõttu. Lisaks tuleb toetuse tingimusi käsitlevasse dokumenti panna kirja lubatud puudumiste maksimaalne arv, koolitustundide põhjendatud minimaalne arv, mille puhul koolitav oleks veel rahastamiskõlblik, koolituskeemi liik (kohustuslik osalemine koolituse algusest peale, koolituselt lahkuvate koolitatavate asendamine jne).

6.4.2.2. Deklareeritud koguste põhjendamine

Rõhutada tuleb ka seda, et ühikuhindade standardiseeritud astmike teatud liike võib olla raskem põhjendada kui teisi. Seega avaldab kasutatava ühikuhinna valik korraldusasutusele

ja toetusesaajatele suurt mõju lihtsustamise, haldusliku töökoormuse ja veariski mõttes.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Kui ühikuhinnad kehtestatakse kulude arvutamiseks nende inimeste arvu põhjal, kes leiavad ja säilitavad kokkulepitud aja jooksul töö, siis on ainsa nõutava tõendusmaterjalina vaja põhjendust inimese rahastamiskõlblikkuse kohta vastavalt eelnevalt kindlaks määratud kriteeriumidele – kinnitust tööle asunud inimese esmase värbamise ja vähemalt kuue kuu jooksul töötamise kohta. Sellist liiki astmikud on selgelt tulemspõhised ja lihtsamini tõendatavad, aga hõlmavad ainult tegevuse ühte aspekti.

6.4.2.3. Ühikuhindade standardiseeritud astmiku valik

Üldise põhimõttena peaks ühikuhindade standardiseeritud astmiku valik kajastama rahastatava tegevusliigi meedet (meetmeid). Ei ole kuigi otstarbekas arvutada kogu tegevuse kõik kulud mingi tulemuse alusel, millega rahastatud meede ei ole otseselt seotud, liiati kui seda tulemust võivad mõjutada paljud teised välised sündmused.

Ühikuhindade standardiseeritud astmike puhtalt tulemuspõhine süsteem võib osutada eriti riskantseks. Kui osa tulemustest ei sõltu tegevuse väljunditest ega kvaliteedist, tekib tegevuse ja toetusesaajate alamaksimise oht. See puudutab eeskätt tegevust, mis on seotud haavatavate rühmadega: oodatavad tulemused on tavaliselt kesised.

Teisalt peaks korraldusasutus olema ettevaatlik seoses oma näitajate kvaliteediga. Kui näiteks koolituskulud kaetakse ainult ühikuhindade standardiseeritud astmiku põhjal, mille aluseks on kursust alustavate osalejate arv, puudub kvaliteedistiimul. Selline tava ei ole usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega kooskõlas. Niisugusel juhul võib toetusesaaja saada kogu hüvitise esimesel päeval, aga teisel päeval võivad kõik koolitatavad koolituse pooleli jätta, sest vahendeid on ebapiisavalt eraldatud. Seega tuleb näitajat muuta või see kindlaks määrata selliselt, et makstakse nende kursusel osalejate eest, kes jäävad koolitusele eelnevalt kehtestatud (piisavalt pikaks) ajaks.

Igasugune sellistel tulemustel põhinev toetuste süsteem laseks toetusesaajal valida järgmiste võimaluste vahel:

a. tegevuse elluviimisest keeldumine sellise toetussüsteemi alusel;

b. tegevuse elluviimine, teades ette, et ta kaotab raha, kui ta ei leia uusi rahastamisallikaid (topeltrahastamise oht);

või

c. võimekamate osalejate eelistamine (valides välja need, kes on kõige enam suutelised kavandatavad tulemused saavutama) või nõuete leevendamine, et jõuda oodatavate tulemusteni.

Ühikuhindade standardiseeritud astmiku kasutamine võib anda toetusesaajale võimaluse katta oma püsikulud, võrreldes muutuvkuludega, mis on seotud koolitatavate või inimeste tegeliku osalemisega (kombineeritud võimaluste kohta vt punkt 7.1, lk 40).

Kokkuvõttes on ülimalt oluline, et korraldusasutus valiks välja sobivaima ühikuhindade standardiseeritud astmiku, mille puhul ta võtab arvesse kõiki võimalikke eeliseid ja puudusi. **Ideaalsel ühikuhindade standardiseeritud astmikul võiksid olla järgmised omadused: selge ja otsene seos tegevusega, kergesti põhjendatavad kogused, tegevuse ja toetusesaaja majandusliku tasakaalu tagamine, võimekamate osalejate eelistamise ohu vähendamine.** Ühikuhindade standardiseeritud astmiku puhul nihkub ühiskõrgete määruse artikli 125 lõike 4 punktis a⁽³⁸⁾ ja määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 62 (39) sätestatud kontrollide kese eeskätt immateriaalse tegevuse puhul tähtsal kohal olnud finantsaspektidelt tehnilistele ja füüsilistele aspektidele, sealjuures pööratakse erilist tähelepanu kohapealsetele kontrollidele rakendamise ajal.

⁽³⁸⁾ Kohaldatakse Euroopa Sotsiaalfondi, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi suhtes.

⁽³⁹⁾ Kohaldatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi suhtes.

6.4.3. ... seoses ühekordsete maksetega

Kui korraldusasutus otsustab kasutada ühekordseid makseid, tuleb tähelepanu koondada eeskätt järgmistele punktidele.

6.4.3.1. Elluviidud tegevuse ja maksete korrelatsioon

Ühekordsete maksete ja ühikuhindade standardiseeritud astmike süsteemide peamine erinevus on see, et esimesel juhul **ei ole kulude arvutamine kogustega proportsionaalne**. Ühikuhindade standardiseeritud astmiku puhul vähenevad kulud proportsionaalselt kogustega. Ühekordsete maksete puhul seda koguste ja maksete proportsionaalsuse seost ei kohaldata. Kulud arvutatakse **binaarsel** meetodil.

Sellel meetodil on kaalukad tagajärjed, nii et ehkki see ei ole kohustuslik, tuleks kavandada eri kuludele vastavate eri etappide võimalus, mis aitaks pääseda liiga binaarsest lähenemisest.

Väikesemahulise tegevuse puhul, kus mõned kogused saab kindlaks määrata, peaksid ametiasutused valima ühekordsete maksete asemel pigem ühikuhindade standardiseeritud astmiku.

6.4.3.2. Kulude põhjendus

Toetusesaajale antava toetuse tingimusi käsitlev dokument tuleks väga hoolikalt koostada, et saaks kindlaks määrata, mille alusel kulud arvutatakse ja kuidas neid vähendatakse, kui eesmärke ei saavutata. Kulude vähendamise küsimus on ühekordsete maksete puhul ülimalt oluline, sest binaarse meetodiga võivad kaasneda probleemid, mille puhul ainsad valikud on maksta 0% või 100% toetusest.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata ühekordse makse kohaldamise võimalusele *praktikas*. Arvestades, et mõned ühekordsed maksed võivad olla kogustest täiesti sõltumatud, võib tekkida oht, et rakendatavad või makse tegemist võimaldavad meetmed/väljundid/tulemused sõnastatakse liiga üldiselt või

kvalitatiivselt, mis muudab võimatuks makse tegemise läbi-
paistval või ausal viisil. Meetmete/väljundite/tulemuste sõnas-
tamise probleemiga on tihedalt seotud nende hindamiseks
vajalike tõendavate dokumentide küsimus: ka need tuleks toe-
tuse tingimusi kirjeldavas dokumendis täpsustada. See aspekt
on eriti tähtis immateriaalse tegevuse puhul, et oleks võimalik
garanteerida, et tegevus tegelikult ka korraldati.

6.4.3.3. Meetmete/väljundite/tulemuste valik

Kui on valitud ühekordsete maksetega hõlmatud meetmed/
väljundid/tulemused, järgitakse ühikuhindade standardiseeri-
tud astmike põhimõtteid:

- see valik peaks kajastama rahastatava tegevuse liiki ja püüdma leevendada välistegureid, mis võivad tegevuse elluviimist mõjutada;
- puhtalt väljundipõhised ühekordsed maksed on ülimalt riskantsed ja neile ei tohiks lisanduda liiga binaarse lähenemisega kaasnevaid ohtusid.

Kokkuvõtteks peab korraldusasutus sobivaimat ühekordset makset valides võtma arvesse kõiki võimalikke eeliseid ja puudusi, sealhulgas kaaluma, kas kasutada pigem ühekordseid makseid kui ühikuhindade standardiseeritud astmikku, tegelikke kulusid või kindlamääralist rahastamist. **Ideaalsel ühekordsel maksel võiksid olla järgmised omadused: selge seos tegevusega, lihtne ja ühemõtteline viis meetmete/väljundite/tulemuste põhjendamiseks, tegevuse ja toetusesaaja majandusliku tasakaalu tagamine (eelkõige maksete mitme tasandi loomise kaudu), võimekamate osalejate eelistamise ohu vähendamine, toetuste / tagastatava abi ja avaliku pakkumismenetluse selge eristamine.**

Eriti oluline on teatada toetusesaajatele toetuse tingimusi käsitlevas dokumendis täpsed nõuded oodatavate konkreetsete väljundite või tulemuste tõendamise kohta. Kui näiteks saavutati ainult osa toetuse tingimusi käsitlevas dokumendis nimetatud väljunditest või tulemustest, siis makset ei tehta.

6.5. Auditeerimis- ja kontrollimisviis

6.5.1. ... kindlamääralise rahastamise süsteemi puhul

Tegevuse valimise ja elluviimise ajal tehtud juhtimise kontrolli käigus vaadeldakse nii arvutusmeetodit – tagamaks, et kasutati ühte ühissätete määruse artikli 67 lõikes 5 sätestatud arvutusmeetoditest (sealhulgas fondipõhised meetodid) – kui ka kindlamääralise rahastamise süsteemi korrektset kohaldamist; sealhulgas auditeeritakse ka tegevuse kulukategooriaid, mille suhtes kohaldata kindlat määrat. Arvutusmeetodeid kontrollib tavaliselt korraldusasutus (sõltuvalt kasutatud meetodist) või vahendusamet, kindlamääralise süsteemi kohaldamist kontrollib toetusesaaja. Neid aspekte kontrollitakse ka auditeerimisasutuse ja komisjoni auditite raames, kui need sisaldavad kõnealuseid valimeid.

Riiklikud süsteemid peavad tagama kulukategooriate selge ja ühemõttelise määratluse või eelnevalt kindlaks määratud loetelu rahastamiskõlblikest kulukategooriatest, mille alusel kindel määr arvutatakse (ja vajaduse korral muud rahastamiskõlblikud kulukategooriad: nende suhtes määrat ei kohaldata ja neid ei arvutata kindla määrat alusel).

Juhtimise kontrollijad hindavad kulude õiget liigitamist ja jälgivad, et ei oleks kulude topeltdeklareerimist, näiteks nii otseselt kui ka kaudsete kuludena. Tõendavaid finantsdokumente (kui need ei ole arvutatud ühekordsete maksete või ühikuhindade alusel) auditeeritakse ja kontrollitakse ainult

mittearvutatavate kulukategooriate kuluühikute puhul, sest kindla määrat alusel arvutatud kulukategooriate kohta ei ole toetusesaaja kohustatud aru andma või neid tõendama. Neid aspekte kontrollitakse ka auditeerimisasutuse ja komisjoni auditite raames, kui need sisaldavad kõnealuseid valimeid. Riiklikud ametiasutused saavad arvutatud kulusid deklareerida ainult koos nende kuludega, mille alusel arvutatud kulusid arvutati („baaskulud”).

Leiud, mida saab lugeda rikkumiseks, on järgmised:

- lihtsustatud kuluvõimaluste arvutamiseks kasutatud meetod ei vasta regulatiivsetele tingimustele;
- määrasid kehtestades ei ole arvesse võetud arvutusmeetodi tulemusi;
- toetusesaaja ei ole kehtestatud määradest kinni pidanud või on deklareerinud rahastamiskõlbmatud kulusid, mis ei sisaldu korraldusasutuse kehtestatud rahastamiskõlblikes kulukategooriates;
- sama kuluühik on deklareeritud topelt: baaskuluna (arvutatud tegelike kulude põhimõtte, ühekordse makse või ühikuhinna alusel) ja arvutatud kuluna (sisaldub kindlas määras);
- baaskulusid vähendatakse ilma arvutatud rahastamiskõlblike kulusid proportsionaalselt vähendamata.

Kui audiitorid või kontrollijad tuvastavad rikkumise rahastamiskõlblike kulukategooriate puhul, mille suhtes määrat kohaldatakse, tuleb rahastamiskõlblike kulusid proportsionaalselt vähendada, sest muidu ületaksid need süsteemiga kehtestatud kindla määrat.

Näide Euroopa Regionaalarengu Fondi varal

Omaavalitsus saab tee-ehituseks toetust maksimumsummas 1 000 000 eurot rahastamiskõlblike kulude jaoks. Projekti maksenõue on järgmine.

Projekt 1. Töö (riigihankemenetlus)	700 000 eurot
Projekt 2. Muud kulud	300 000 eurot
<i>Otsesed personalikulud (1. liik)</i>	<i>50 000 eurot</i>
<i>Muud otsesed kulud (3. liik)</i>	<i>242 500 eurot</i>
<i>Kaudsed kulud (2. liik)</i>	<i>Otsesed personalikulud x 15% = 7500 eurot</i>
Deklareeritud kulud kokku	1 000 000 eurot

Korraldusasutus kontrollib toetusesaaja deklareeritud kulutusi. Deklareeritud otsesest personalikuludes tuvastatakse rahastamiskõlbmatud kulutused.

Heakskiidetud maksenõue on järgmine.

Projekt 1. Töö (riigihankemenetlus)	700 000 eurot
Projekt 2. Muud kulud	288 500 eurot
<i>Otsesed personalikulud (1. liik)</i>	<i>40 000 eurot</i>
<i>Muud otsesed kulud (3. liik)</i>	<i>242 500 eurot</i>
<i>Kaudsed kulud (2. liik)</i>	<i>Otsesed personalikulud x 15% = 6 000 eurot</i>
Rahastamiskõlblikud kulud kokku	988 500 eurot

6.5.2. ...ühikuhindade standardiseeritud astmiku ja ühekordsete maksete puhul

Auditite ja kontrollide raames vaadeldakse arvutusmeetodit, mida on kasutatud ühikuhindade standardiseeritud astmiku või ühekordsete maksete kindlaksmääramiseks ning meetodi korrektset kasutamist üksikprojektide puhul. Arvutusmeetodeid kontrollib tavaliselt korraldus-/vahendusamet, ühikuhinna/ ühekordse makse korrektset kohaldamist kontrollib toetusesaaja.

Kui kontrolli käigus tuvastatakse arvutusviga, korrigeeritakse seda ainult proportsionaalselt vea suurusega. Olukorras, kus makse tinginud väljundid/tulemused ei ole põhjendatud, kohaldatakse makstud ühekordsete maksete / ühikuhindade standardiseeritud astmiku ja deklareeritud kulude täielikku korrigeerimist.

Kontrollide ja auditite peamine eesmärk on hinnata, kas väljundite või tulemustega seotud kulude hüvitamise tingimused on täidetud. Audiitor või kontrollija selgitab välja, kas

deklareeritud summa võrdub toote või teenuse ühiku suhtes kohaldatava standardmääruga, mis on korrutatud tegelikult saavutatud ühikutega, või kas ühekordse maksega teostatav projekt (selle etapp) on ellu viidud. Kui konkursikutses või toetuse tingimusi käsitlevas dokumendis on kehtestatud muid tingimusi, kontrollivad audiitorid ka nende täitmist. Audiitorid ja kontrollijad ei aktsepteeri ühikuhindu või ühekordseid makseid, mis on makstud ja komisjonile deklareeritud enne projekti asjaomase osa elluviimist.

Ühikuhindade standardiseeritud astmiku põhised määrad või ühekordsed maksed võivad sisaldada kaudsete kulude komponente.

Leiud, mida saab lugeda rikkumiseks, on järgmised:

- kulude hüvitamiseks kehtestatud arvutusmeetodi kohaldamisel saavutatud tulemusi eiratakse;
- väljundeid põhjendavad tõendavad dokumendid puuduvad või on väljundid põhjendatud ainult osaliselt, aga makse on tehtud täies mahus.

6.5.3. Näited

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Iga koolituse läbinud koolitatava kohta makstakse ühikuhind 5000 eurot.

Koolitus algab jaanuaris ja lõpeb juunis ning osalema oodatakse 20 inimest. Rahastamiskõlblike kulutuste summa on 20×5000 eurot = 100 000 eurot. Koolitusteenuse pakkuja saadab iga kuu arve, mis vastab 10%le toetusest: 10 000 eurot jaanuari lõpus, 10 000 eurot veebruari lõpus jne.

Kuna aga mitte ükski koolitav ei lõpeta koolitust enne juunit, loetakse need maksed ettemaksuks ja neid ei saa komisjonile deklareerida. Alles siis, kui on võimalik näidata, et mõni inimene on koolituse läbinud, saab summa komisjoni ees kinnitada: kui näiteks 15 inimest on kogu koolituse läbinud, on võimalik komisjonile kinnitada: 15×5000 eurot = 75 000 eurot.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Selle asemel et kasutada ühe ühiku hinda 7 eurot koolitustunni ja koolitatava kohta, nagu seda tehti ESFi väljundipõhise näite puhul punktis 3.1, lk 18, on võimalik kombineerida väljundipõhine ühikuhind tulemuspõhise ühikuhinnaga, milleks on koolituse lõpus kvalifikatsiooni omandanud osalejate arv.

20% lõpptoetusest (20% määra ei pea põhjendama) hüvitatakse tulemuse põhjal, arvestades, et edukuse määr peab olema 75% (75% määr peaks põhinema kogemusel ja moodustab osa kontrolljälgjest, mille korraldusasutus peab tagama).

Näiteks oli punktis 3.1, lk 18, esitatud näites projektile eraldatav maksimumtoetus $1000 \text{ tundi} \times 20 \text{ koolitatavat} \times 7 \text{ eurot/h}$ / koolitav = 140 000 eurot.

Siin kohaldatakse sama ülempiiri, aga muudel eeldustel.

- $20\% \times 140\,000$ eurot = 28 000 eurot makstakse tulemuste eest: 20 koolitatavast 75% (15 koolitatavat) peaksid koolituse lõppedes saama kvalifikatsiooni. Iga kvalifikatsiooni saava koolitatava eest makstav ühikuhind on seega $28\,000 \text{ eurot} / 15 = 1867$ eurot / kvalifitseeritud inimene.
- $80\% \times 140\,000$ eurot = 112 000 eurot makstakse 20 000 tunni x koolitatava eest, mille tulemusel on ühikuhind 5,6 eurot/h / koolitav.

Tegevuse lõpus makstakse lõplik toetus tegeliku tundide arvu alusel koolitatava kohta ja kvalifikatsiooni saanud koolitavate arvu alusel.

Arvutatud kulud on:

- $17\,050 \text{ koolitustundi} \times 5,6 \text{ eurot} = 95\,480$ eurot väljundipõhise osa eest,
- $13 \text{ kvalifitseeritud osalejat} \times 1867 \text{ eurot} = 24\,271$ eurot tulemuspõhise osa eest.

Kulud kokku = $95\,480 \text{ eurot} + 24\,271 \text{ eurot} = 119\,751$ eurot.

7. MUUD SÄTTED

7.1. Võimaluste kombineerimine

7.1.1. Üldpõhimõtted

Ühissätete määruse artikli 67 lõike 1 alusel saavad korraldusasutused teha Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest kaasrahastatavate toetuste ja tagastatava abi haldamiseks valiku nelja võimaluse vahel.

Kooskõlas ühissätete määruse artikli 67 lõikega 3 võib neid võimalusi kombineerida ainult järgmistel juhtudel, et vältida sama kulutuse topeltrahastamist:

1) iga võimalus peab hõlmama erinevaid rahastamiskõlblikke kulukategooriaid

või 2) neid tuleb kasutada sama tegevuse eri projektides

või 3) neid tuleb kasutada ühe tegevuse järjestikustes etappides.

Projekti mõiste võib liikmesriigiti lahkneda. Võib juhtuda, et riiklike eeskirjade kohaselt sisaldab üks projekt erinevaid meetmeid eri toetusesaajatega. Sellisel juhul võib kõne alla tulla sama kulukategooria raames erinevate lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamine eri toetusesaajate suhtes, nii et samal ajal peetakse kinni võrdse kohtlemise põhimõttest.

7.1.2. Kombinatsioonide näited

1. juhtum: ühe tegevuse osa moodustavate eri projektide rahastamine (Euroopa Sotsiaalfond)

Näide tegevusest, mis hõlmab noorte töötute koolitusprojekti, millele järgneb piirkonna võimalikke töoandjaid koondiv seminar.

Koolituskulud võib maksta ühikuhindade standardiseeritud astmiku alusel (näiteks 1000 eurot koolituspäeva kohta). Seminari puhul kasutatakse ühekordset makset.

Arvestades, et tegemist on kahe projektiga, mis moodustavad ühe tegevuse, puudub topeltrahastamise oht, sest kummagi projekti kulud on selgelt eraldatud.

2. juhtum: tegevuse järjestikused etapid (Euroopa Sotsiaalfond)

Näide juba alustatud tegevusest, mida seni on juhitud tegelike kulude alusel. Korraldusasutus tahab juhtimist jätkata lihtsustatud kulude alusel. Tuleb selgelt määratleda kaks etappi. Esimese etapi arvutus põhineb kuni konkreetse kuupäevani tegelikel kuludel. Teine etapp puudutab *tulevasi* kulusid ja need võib arvutada näiteks ühikuhinna alusel, kui ühikuhind ei hõlma ühtegi varem toetatud kulutust.

Kui seda võimalust kohaldatakse, kehtib see kõigi samas olukorras olevate toetusesaajate suhtes (läbipaistvus ja võrdne kohtlemine). See võib kaasa tuua teatava halduskoormuse, sest toetuse tingimusi käsitlevat dokumenti tuleb muuta, kui seda ei ole veel tehtud. Liikmesriigi ametiasutused peavad koostama tegevuse iga etapi selge ja üksikasjaliku kirjelduse. Tegevus peab kahe asjaomase etapi järgi olema jagatud vähemalt kaheks eraldiseisvaks, selgelt eristatavaks finantsiliseks ja ideaaljuhul füüsiliseks osaks või arengustaadiumiks. Selle eesmärk on tagada läbipaistev rakendamine ja seire ning hõlpsam kontroll.

3. juhtum: rahastamiskõlblike kulude eri liigid (Euroopa Sotsiaalfond)

Koolituskursuse näide, mille puhul ühitatakse:

- ühikuhindade standardiseeritud astmik: koolitajate palgad ehk 450 eurot päeva kohta;
- tegelikud kulud: ruumide üür = 800 eurot kuu kohta kuue kuu jooksul;
- kaudsete kulude kindel määr, näiteks 10% otsestest kuludest.

Kui koolituse lõppedes saab tõendada koolitajate tööd 100 päeva ulatuses, makstakse toetus järgmisel alusel:

Otsesed kulud (1. liik)

koolitajate palk 100 päeva x 450 eurot = 45 000 eurot,
 koolitusruum: 6 kuud x 800 eurot = 4800 eurot,
 otseste kulude vahesumma: 49 800 eurot.

Kaudsed kulud (2. liik): 10% otsestest kuludest = 10% x 49 800 eurot = 4980 eurot.

Rahastamiskõlblikud kulutused: (45 000 eurot + 4800 eurot) + 4980 eurot = 54 780 eurot.

Käesoleva juhtumi puhul näib tegemist olevat eri kulukategooriatega: koolitajate palk, ruumide üür, kaudsed kulud. Kontrollimaks, et kulusid ei ole topeltrahastatud, peavad ametiasutused veenduma, et ühikuhindade standardiseeritud astmik ei ole seotud mõne ruumi üürikulu või muude kaudsete kuludega (näiteks halduspersonali või raamatupidaja töötasu). Sama kehtib ka kaudsete kulude määramisel – need ei tohi olla seotud ühikuhindade standardiseeritud astmikuga hõlmatud kulude või ruumi üürimise tegelike kuludega.

Kui esineb kattumise oht või kattumise puudumist on võimatu tõendada, peab korraldusasutus topeltrahastamise (ohu) vältimiseks valima sobivama võimaluse.

7.2. Künniste hindamine

7.2.1. Üldpõhimõtted

Ühissätete määramisel sätestatakse finantskünnis kohaldatavate ühekordsete maksete jaoks, mille puhul ei tohi avaliku sektori osalus ületada 100 000 eurot (ühissätete määramise artikli 67 lõike 1 punkt c).

Iga tegevuse/toetusesaaja puhul arvesse võetavad summad on täpsustatud toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis (millele on osutatud ühissätete määramise artikli 67 lõikes 6).

Arvesse võetav summa on **avaliku sektori osalus**, mis on täpsustatud toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis ja mis vastab tegevuse/projekti rahastamiskõlblikele kogukuludele, sealhulgas igasugune toetusesaaja enda riiklikest vahenditest rahastamine.

Toetusesaaja taotlusvormis taotletav või talle tegevuse lõppedes makstav avaliku sektori abi või toetus ei mõjuta künnise hindamist. Asjakohased on ainult toetuse tingimusi kirjeldavas

dokumendis sätestatud kokkulepitud rahastamiskõlblikud summad.

Nende liikmesriikide puhul, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, mõjutab künnise hindamist ka liikmesriigi omavääringu vahetuskursi kõikumine euro suhtes. Õiguskindluse tagamiseks peaksid liikmesriigid määrama kindlaks, kas arvesse võetakse konkursikutse avaldamise, projekti taotlemise või väljavalmimise või selle riiklikul tasandil heakskiitmise hetkel kehtiv kuu vahetuskurs. See neutraliseeriks kulude varieerumise ohu pelgalt vahetuskursi kõikumise tõttu. Arvesse võetava vahetuskursi alusel saab korraldusasutus otsustada, kas tegevus/projekt/ ühekordne makse jääb kindlaksmääratud künnisest alla- või ülespoole. Liikmesriikide tehtud valikut tuleks täpsustada programmi suhtes kohaldatavates rahastamiskõlblikuse eeskirjades.

Euroopa Sotsiaalfondide projekte puudutav märkus.

Toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis rahastamiskõlblike kulusid kindlaks määrates ei ole tegelike kulusid võimalik kohaldada projektide puhul, mis jäävad pärast taotluse esitamist ja rahastamiskõlbmatute kulutuste mahaarvamist avaliku sektori toetuse 50 000eurosest künnisest allapoole.

7.2.2. Fondipõhine näide

Euroopa Sotsiaalfond

ESFi määruses kehtestatakse mitme meetodi puhul lihtsustatud kulude või arvutusmeetodite kohaldamisega seotud finantskünnised. Need kehtivad järgmistel juhtudel:

1. võimalus kasutada eelarveprojekti, et määrata kindlaks lihtsustatud kuluvõimalused ESFi toetuste ja tagastatava abi jaoks iga üksikjuhtumi puhul eraldi: avaliku sektori toetus ei tohi ületada 100 000 eurot (ESFi määruse artikli 14 lõige 3);
2. ESFi toetuste ja tagastatava abi puhul lihtsustatud kuluvõimaluste kohustuslik kasutamine: avaliku sektori toetus ei tohi ületada 50 000 eurot (ESFi määruse artikli 14 lõige 4).

Ülalnimetatud künniste puhul on **iga tegevuse/projekti puhul arvesse võetavad summad täpsustatud toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis** (millele on osutatud ühissätete määruse artikli 67 lõikes 6). Nende summade hulgas ei ole toetusi või töötasusid, mida tegevuses **osalejatele maksab kolmas isik**.

Arvesse võetav summa on **toetusesaajale** eraldatud avaliku sektori toetus, mis on täpsustatud toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis, välja arvatud toetusesaaja enda avaliku sektori toetus.

7.3. Lihtsustatud kuluvõimaluste kokkusobivus riigiabi eeskirjadega

Tuleb rõhutada, et asutamislepingus sätestatud riigiabi eeskirjad on üldkohaldatavad. Kui rahastamine võib kujutada endast riigiabi, tuleb ühissätete määruse artikli 67 kohaselt viia lihtsustatud kuluvõimaluste arvutamine ja haldamine kooskõlla riigiabi eeskirjadega. Korraldusasutused peavad seepärast tagama nii ESFi kui ka riigiabi eeskirjade puhul nende kulukategooriate rahastamiskõlblikkuse, mille suhtes lihtsustatud kulusid kohaldatakse.

Mõningast abi võib leida määrusest (EL) nr 651/2014 (üldise grupierandi määrus) või määrusest (EL) nr 702/2014 (põllumajandusliku grupierandi määrus, milles käsitletakse abiskeeme ja sihtotstarbelist abi, mis on vabastatud abist teatamise kohustusest). Arvesse tuleb võtta ka vähese tähtsusega abi käsitleva määruse (EL) nr 1407/2013 sätteid.

Üldiselt peavad lihtsustatud kuluvõimalused põhinema üksnes sellistel meetoditel, mis lasevad valitud võimaluse väärtuse kehtestamisel kasutatud rahastamiskõlblikud kulud selgelt kindlaks määrata ja jätta kõrvale kulud, mis on riigiabi eeskirjade tähenduses rahastamiskõlbmatud.

Kuna kasutatavad meetodid peavad olema kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja kaasrahastamise põhimõtetega, peab korraldusasutus toimima mõistlikult ja ettevaatlikult tagamaks, et lihtsustatud kulud asendavad usaldusväärset viisil tegelikke kulusid. See hõlbustab abi ülemmäära, abi maksimumsummade või teatamiskünnistega kokkusobivuse tõendamist riigiabi eeskirjade tähenduses. Meetodit auditeeritakse, et veenduda selle kooskõlas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ja riigiabi eeskirjadega.

Asjakohane näide on esitatud 2. lisas.

7.4. Lihtsustatud kulude kasutamine puhastulu tekitava tegevuse puhul

Kõigepealt tuleb silmas pidada, et lihtsustatud kulud on kulude arvutamise viis, tegevuse kulutuste pool, täpselt nagu tegelikud kulud. Teorias ei peaks lihtsustatud kulude kasutamine seega sõltuma sellest, kas tegevusest saadakse tulu või mitte. Aga selleks, et säilitada lihtsustamise mõju, sätestati ühissätete määruuses mõned erijooned tulu tekitava tegevuse jaoks, mille puhul kasutatakse ühekordseid makseid või ühikuhindade standardiseeritud astmikku.

7.4.1. Tegevus, millest saadakse pärast lõpetamist puhastulu⁽⁴⁰⁾

Tegevuse puhul, mis tekitab puhastulu pärast lõpetamist ja mille puhul kasutati ühekordseid makseid või ühikuhindade standardiseeritud astmikku, ei tule kooskõlas ühissätete määruuse artikli 61 lõike 7 punktiga f puhastulu arvesse võtta. Tegelikult peaksid ühekordne makse / ühikuhindade standardiseeritud astmik juba tulu sisaldama (vt järgmine punkt). Kindlamääralise rahastamise kasutamisel ei ole min-geid erijooni, st kohaldatakse ühissätete määruuse artikli 61 lõikeid 1–6⁽⁴¹⁾.

7.4.2. Tegevus, mille elluviimise ajal saadakse puhastulu ja mille suhtes ei kohaldata ühissätete määruuse artikli 61 lõikeid 1–6⁽⁴²⁾

Sellise tegevuse puhul ei ole vaja puhastulu maha arvata, kui täidetud on kaks järgmist kumulatiivset tingimust:

- avaliku sektori toetus võimaldatakse ühekordsete maksete või ühikuhindade standardiseeritud astmiku kujul;
- puhastulu on ühekordsete maksete või ühikuhindade standardiseeritud astmiku arvutamisel eelnevalt arvesse võetud (vastavalt ühissätete määruuse artikli 65 lõike 8 punktile f).

Kui puhastulu ei võetud ühekordsete maksete või ühikuhindade standardiseeritud astmiku arvutamisel eelnevalt arvesse, tuleb ESFist kaasrahastatud rahastamiskõlblike kulusid vähendada hiljemalt toetusesaaja lõpliku maksenõude esitamisel proportsionaalselt kulude rahastamiskõlblike ja rahastamiskõlbmatute osadega.

Kui valitakse kindlamääraline rahastamine, tuleb igasugune puhastulu, mida ei ole tegevuse heakskiitmise hetkel arvesse võetud ja mida saadakse otseselt tegevuse elluviimise ajal, ESFist kaasrahastatud rahastamiskõlblikest kuludest (mille suhtes kohaldati kindlat määra) maha arvata hiljemalt toetusesaaja lõpliku maksenõude esitamisel.

⁽⁴⁰⁾ Ühissätete määruuse artikkel 61.

⁽⁴¹⁾ Välja arvatud tegevus, mille suhtes kohaldatakse ühissätete määruuse artikli 61 lõiget 7.

⁽⁴²⁾ Ühissätete määruuse artikli 65 lõige 8.

Näide Euroopa Sotsiaalfondi varal

Ettevõtluse edendamiseks korraldatakse konverents. Toetusesaaja esitab eelarveprojekti, mille kohaselt ulatuvad rahastamiskõlblikud kulud kokku 70 000 euroni. Konverentsi sissepääsutasu on 3 eurot.

Korraldaja loodab üritusele meelitada 200 osalejat. Oodatav tulu on $3 \times 200 = 600$ eurot.

Konverents kujuneb väga edukaks ja osalejate arv ületab oodatud tulemuse (300 inimest). Kuna tegevust kaasrahastatakse ainult ESFist, ei kohaldata selle suhtes ühissätete artiklit 61. Samal ajal kohaldatakse aga ühissätete määruse artikli 65 lõiget 8.

- Esimene võimalus: saadud tulu võetakse eelnevalt arvesse

Kindlaksmääratud ühekordne makse tehakse siis, kui konverents toimub. Tegevuse rahastamiskõlblikud kulud kokku on 70 000 eurot – 600 eurot = 69 400 eurot.

Kõnealuse tegevuse avaliku sektori toetus esineb ühekordse makse kujul ja tulu on ühekordse makse kindlaksmääramisel arvesse võetud. Isegi kui tulu ületab prognoosi, ei mõjuta see ühekordse makse maksmist. Kontrolljälg nõuab konverentsi toimumise ja sissepääsupileti hinna tõestust.

- Teine võimalus: saadud tulu võetakse eelnevalt arvesse, aga tingimused muutuvad rakendamise käigus

Kindlaksmääratud ühekordne makse tehakse siis, kui konverents toimub. Tegevuse rahastamiskõlblikud kulud kokku on 70 000 eurot – 600 eurot = 69 400 eurot. Kõnealuse tegevuse avaliku sektori toetus esineb ühekordse makse kujul ja tulu on ühekordse makse kindlaksmääramisel arvesse võetud.

Korraldaja otsustab aga lõpuks suurendada sissepääsutasu 3-lt eurolt 5-le eurole. Sel juhul tuleks rahastamise ülempiiri langetada ($(5 \text{ eurot} \times 300) - 600 \text{ eurot} = 900 \text{ eurot}$).

Rahastamiskõlblikud kulud kokku on $69\,400 - 900 \text{ eurot} = 68\,500 \text{ eurot}$.

- Kolmas võimalus: saadud tulu ei võeta eelnevalt arvesse

Kindlaksmääratud ühekordne makse tehakse siis, kui konverents toimub. Tegevuse rahastamiskõlblikud kulud kokku on 70 000 eurot. Kõnealuse tegevuse avaliku sektori toetus esineb ühekordse makse kujul ja tulu ei ole ühekordse makse kindlaksmääramisel arvesse võetud.

Kui toetusesaaja esitab maksetaotluse (70 000 eurot), peab ta tõendama, et konverents toimus. Samuti peab ta tegevuse elluviimise käigus saadud tegeliku tulu maha arvama ($3 \text{ eurot} \times 300 = 900 \text{ eurot}$).

Sel juhul on ühekordse makse jaoks rahastamiskõlblikud kulud $70\,000 \text{ eurot} - 900 \text{ eurot} = 69\,100 \text{ eurot}$.

7.5. Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfondi ristfinantseerimine

7.5.1. Ühissätete määruse artikli 98 lõikes 2 sätestatud tegevuse deklareerimine seoses lihtsustatud kuluvõimalustega

Ühissätete määruse artikli 98 lõike 2 järgi kohaldatakse ERFi ja ESFi ristfinantseerimise meetmeid mõne teise fondi rahastamiskõlblikkuse eeskirjade suhtes.

Kui ristfinantseerimisel kasutatakse eeskätt kindlamääralist rahastamist, tuleb kohaldada kahte kindlat määra: üht tegevuse ESFi osa ja teist ERFi osa suhtes. Kummagi fondi sarnaste tegevuste kindlaid määrasid kasutatakse vastavalt kummagi

fondi osale. Kahe määra keskmise kasutamine ei ole võimalik, sest kummagi fondi osa võib elluviimise ajal muutuda. Kui sarnast liiki tegevuse jaoks teisel fondil määr puudub (näiteks kuna teise fondi suhtes eeskirja ei kohaldata või teisest fondist ei ole sedalaadi tegevust rahastatud), peab korraldusasutus kohaldatava määra otsustama kooskõlas ühissätete määruse artikli 67 lõikes 5 ja artikli 68 lõikes 1 kehtestatud üldiste õiguspõhimõtetega.

Lihtsustatud kuluvõimaluste kohaldamisel nõutakse liikmesriikidelt siiski iga prioriteetse suuna (fondi ja piirkonna kategooria kohta, kui see on olemas) puhul kehtivast 10% ülempiirist kinnipidamist. Ristfinantseeritud summa tuleb registreerida ja seda tuleb jälgida tegevuste kaupa lihtsustatud kuluvõimaluste kindlaksmääramisel kasutatud andmete alusel.

7.5.2. Näited

ESFi ja ERFi ristfinantseerimine ühikuhindade või ühekordsete maksete näitel

Kui standardiseeritud astmik 6 eurot / tund x koolitav hõlmab taristu soetamist hinnaga 0,50 eurot/h, siis ristfinantseeritav summa on 0,50 eurot x koolitustundide arv x osalevate koolitavate arv.

Sama põhimõte kehtib ka ühekordsete maksete puhul: kui üksikasjalikus eelarveprojekti on mõni ristfinantseeritav kulutus, arvestatakse ja jälgitakse seda eraldi. Näiteks ESFi programmist rahastatavast ühekordsest 20 000eurosest maksest moodustavad ERFist hüvitatavad kulud 5000 eurot. Tegevuse lõppedes on ristfinantseeritud summaks eelnevalt kindlaks määratud summa (20 000 eurot, millest 5000 eurot on ERFist hüvitatavad kulud) või null, kui toetust ei maksta. Ühekordsete maksete binaarne põhimõte kehtib ka ristfinantseeritud kulutuste puhul.

ESFi ja ERFi ristfinantseerimine kindlate määrade näitel

Kaudsete kulude kindla määra puhul on ristfinantseeritud summa ristfinantseeritud otseste kulude summa, mis lisatakse nende ristfinantseeritud otseste kulude suhtes kohaldatava kindla määraga arvutatud kaudsetele kuludele.

Näiteks ERFi programmist rahastatavast 15 000eurosest tegevusest moodustavad ESFist hüvitatavad otsesed kulud 3000 eurot ja kaudsed kulud on arvutatud kui 10% otsestest kuludest (300 eurot). Ristfinantseeritav summa on seega 3300 eurot. Kui tegevuse lõppedes on otsesteid kulusid vähendatud, siis vähendatakse ristfinantseeritud summat sama valemi alusel.

1. LISA. LIHTSUSTATUD KULUVÕIMALUSTE NÄITED

Selles lisas esitatakse näide toetusest, mis eraldatakse toetusesaajale, kes kavatseb korraldada 50 osalejaga seminari uute rakendusvahendite tutvustamiseks. Personal on kulutanud aega ürituse kavandamisele ja korraldamisele, toimumiskoht on üüritud, mõned esinejad tulevad välismaalt ja ürituse protokoll tuleb avaldada. Tekkinud on ka kaudsed kulud, mis on seotud personaliga (raamatupidamiskulud, direktor jne) ja elektriga, telefoniarvetega, IT-toega jne.

Tegelike kuludega eelarveprojekt on järgmine. Selle vormi kasutatakse kõigi võimaluste ja valikute puhul, et erinevused oleksid selgemini näha.

Otsesed kulud kokku	45 000
Otsesed personalikulud	30 000
Ruumide üür	4 000
Reisikulud	5 000
Toitlustus	1 000
Teave/reklaam	5 000

Kaudsed kulud kokku	5 000
Kaudsed personalikulud	4 000
Elekter, telefon jm	1 000

Allpool on kirjeldatud mitmesuguseid viise, kuidas seda projekti sõltuvalt valitud kuluvõimalusest saab käsitleda.

Esimene võimalus: ühikuhindade standardiseeritud astmik (ühissätete määruse artikli 67 lõike 1 punkt b)

Põhimõte: kõik rahastamiskõlblikud kulud või osa neist arvutatakse välja kvantifitseeritavate meetmete, väljundite või tulemuste põhjal, mis korrutatakse eelnevalt kindlaks määratud ühikuhinnaga.

Seminari puhul on võimalik kindlaks määrata ühikuhind 1000 eurot osaleja kohta (kasutades ühte ühissätete määruse artikli 67 lõikes 5 sätestatud arvutusmeetoditest).

Eelarveprojekt oleks järgmine.

Suurim seminaril osalejate arv = 50

Ühikuhind / seminaril osalev inimene = 1000 eurot

Rahastamiskõlblikud kulud kokku = 50 x 1000 eurot = 50 000 eurot.

Kui seminaril osaleb 48 inimest, siis on rahastamiskõlblik kulu 48 x 1000 eurot = 48 000 eurot.

Kontrolljälg:

- ühikuhindade standardiseeritud astmiku väärtuse kindlaksmääramise meetod tuleb dokumenteerida ja talletada;
- toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis tuleb selgelt esitada ühikuhindade standardiseeritud astmik ja aspektid, mis võimaldavad makse tegemist;
- seminaril osalemise tõendusdokumendid (osalejate nimekirjad).

Märkus. Kõnealusel juhul ei nõuta osalejate rahastamiskõlblikkuse kontrollimist. Kui aga soovitud osalejad peavad vastama mingile kindlale kirjeldusele, tuleb nende rahastamiskõlblikkust kontrollida.

Teine võimalus: ühekordsed maksed (ühissätete määruse artikli 67 lõike 1 punkt c)

Põhimõte: tegevuse kõik rahastamiskõlblikud kulutused või osa neist hüvitatakse ühe eelnevalt kindlaks määratud summa alusel kooskõlas tegevuse ja/või tulemuste (mis vastavad ühele ühikule) kohta sõlmitud lepingu eelnevalt määratud tingimustega. Toetust makstakse siis, kui meetmete ja/või tulemuste kohta sõlmitud lepingu eelnevalt määratud tingimused on täidetud.

Uusi rakendusvahendeid tutvustava seminari korraldamiseks võib kindlaks määrata ühekordse makse summas 50 000 eurot (sõltumata osalejate arvust), mis arvutatakse ühissätete määruse artikli 67 lõikes 5 kirjeldatud meetodi alusel.

Eelarveprojekt oleks järgmine.

Ühekordse makse eesmärk = uusi rakendusvahendeid tutvustava seminari korraldamine

Rahastamiskõlblikud kulud kokku = 50 000 eurot

Kui seminar korraldatakse ja seal tutvustatakse uusi rakendusvahendeid, on ühekordne makse 50 000 euro ulatuses rahastamiskõlblik. Kui seminari ei korraldata või uusi rakendusvahendeid ei tutvustata, siis ei maksta midagi.

Kontrolljälg:

- ühekordse makse väärtuse kindlaksmääramise meetod tuleb dokumenteerida ja talletada;
- toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis tuleb selgelt esitada ühekordne makse ja aspektid, mis võimaldavad makse tegemist;
- seminari korraldamise ja selle sisu tõendamine (ajaleheartiklid, kutse ja kava, fotod jne).

Kolmas võimalus: kindlamääraline rahastamine (ühissätete määruse artikli 67 lõike 1 punkt d)

NB! Arvutustest tulenevad summad on kunstlikult ümardatud.

Üldpõhimõte: rahastamiskõlblike kulude teatavad kategooriad, mis on eelnevalt selgelt kindlaks määratud, arvutatakse ühele või mitmele muule rahastamiskõlblikule kulukategooriale eelnevalt fikseeritud protsenti kohaldades.

Kindlamääralise rahastamise süsteemi võrreldes ei tule kõrvutada ainult määrasid, vaid kõiki meetodi elemente:

- rahastamiskõlblikud kulukategooriad, mille alusel kohaldatakse määratud rahastamiskõlblike summade arvutamiseks;
- kindel määr ise;
- kindla määraga arvutatud rahastamiskõlblikud kulukategooriad;
- vajaduse korral need rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille suhtes kindlat määrat ei kohaldata ja mida ei arvutata kindla määraga.

Esimene valik: kindlamääralise rahastamise üldreegel

Ühissätete määruse artikli 67 lõike 1 punkti d kohaselt kujundavad liikmesriigid kindlamääralise rahastamise süsteemi, mille puhul kohaldatakse 47% kindlat määrat – mis arvutatakse ühe ühissätete määruse artikli 67 lõikes 5 sätestatud meetodi⁽⁴³⁾ kohaselt – kõigi (nii otseste kui ka kaudsete) personalikulude suhtes, et arvutada muud kulud⁽⁴⁴⁾.

Rahastamiskõlblike kulude liigid, mille alusel kohaldatakse määratud rahastamiskõlblike summade arvutamiseks (1. liik)	Personalikulud = 30 000 + 4 000 = 34 000 eurot
Kindel määr ise	47 %
Kindla määraga arvutatud rahastamiskõlblike kulude liigid (2. liik);	Muud kulud = 47% personalikuludest = 47% x 34 000 = 16 000 eurot
Rahastamiskõlblike kulude liigid, mille suhtes määrat ei kohaldata ja mida ei arvutata kindla määraga (3. liik)	Ei kohaldata

=> Rahastamiskõlblikud kulud kokku = 34 000 + 16 000 = 50 000 eurot.

Eelarveprojekt kujuneb järgmiseks.

Personalikulud (1. liik)	34 000	Muud kulud (2. liik) = 47% personalikuludest	16 000
Otsesed personalikulud	30 000	(berekend)	
Kaudsed personalikulud	4 000	Rahastamiskõlblikud kulud kokku	50 000

(põhinevad üldiselt tegelikel kuludel)

⁽⁴³⁾ a, b, c või d.

⁽⁴⁴⁾ Tuleb märkida, et kui kindla määraga arvutatud rahastamiskõlblikud kulud on kaudsed kulud, ei tohi kindel määr ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punkti a kohaselt ületada 25%.

Kontrolljälg

Rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille alusel kohaldatakse määrat rahastamiskõlblike summade arvutamiseks	Otsesed kulud = <ul style="list-style-type: none"> • selge personalikulude määratlus; • nende kulude tõendus (palgalehed, vajaduse korral tööajatabelid jne).
Kindel määr	Viide kindla määra jaoks valitud meetodile, kusjuures: <ul style="list-style-type: none"> • meetodi a puhul peab korraldusamet arvutusmeetodit tõendada dokumendi talletama; • meetodi b puhul (mis kehtib endiselt pärast tegevuse valimist) tuleb seda õigesti kohaldada ning tõendada, et toetusesaaja ja tegevuse liik on sarnased; • meetodi c puhul tuleb tõendada, et seda rahastab riik, et see kehtib endiselt pärast tegevuse valimist ning et toetusesaaja ja tegevuse liik on sarnased; • meetodi d puhul viide valitud meetodile.
Kindla määraga arvutatud rahastamiskõlblike kulude kategooriad	Tõendamist ei ole vaja.

Teine valik: kaudsete kulude kindlamääraline rahastamine (ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punkt a)

Ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punkti a kohaselt kujundavad liikmesriigid kindlamääralise rahastamise süsteemi, mille puhul kohaldatakse otsete kulude suhtes 11,1% kindlat määra, mis on arvutatud ühe ühissätete määruse artikli 67 lõike 5 punktides a, b(45) või c sätestatud meetodi kohaselt.

Rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille alusel kohaldatakse määrat rahastamiskõlblike summade arvutamiseks (1. liik)	Otsesed kulud = 45 000 eurot
Kindel määr	11,1% (peab olema alla 25%)
Kindla määraga arvutatud rahastamiskõlblike kulude kategooriad (2. liik)	Kaudsed kulud (arvutatud) = 11,1% otsestest kuludest = 11,1% x 45 000 = 5000 eurot
Rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille suhtes määrat ei kohaldata ja mida ei arvutata kindla määraga (3. liik)	Ei kohaldata

(põhinevad üldiselt tegelikel kuludel)

=> Rahastamiskõblilikud kulud kokku = 45 000 + 5 000 = 50 000 eurot.

Eelarveprojekt kujuneb järgmiseks.

Otsesed kulud (1. liik)	45 000
Otsesed personalikulud	30 000
Ruumide üür	4 000
Reisikulud	5 000
Toitlustamine	1 000
Teave/reklaam	5 000

(põhinevad üldiselt tegelikel kuludel)

Kaudsed kulud (2. liik) = 11,1% otsestest kuludest (arvutatud)	5 000
Rahastamiskõblilikud kulud kokku	50 000

⁽⁴⁵⁾ Selle arvutusmeetodi kasutamisel on õiguslik alus ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punkt c. Üks olulisemaid aspekte on see, et ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punktis a osutatud 25% ülemmäärat ei kohaldata ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punktis c käsitletud süsteemide puhul.

Kontrolljälg

Rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille alusel kohaldatakse määrat rahastamiskõlblike summade arvutamiseks	Otsesed kulud = <ul style="list-style-type: none"> • selge otsete kulude määratlus; • nende kulude tõendus (palgalehed, vajaduse korral tööajataabelid, reklaam, arved jne).
Kindel määr	Viide kindla määra jaoks valitud meetodile, kusjuures: <ul style="list-style-type: none"> • meetodi a puhul peab korraldusasutus arvutusmeetodit tõendava dokumendi talletama; • meetodi b puhul (mis kehtib endiselt pärast tegevuse valimist) tuleb seda õigesti kohaldada ning tõendada, et toetusesaaja ja tegevuse liik on sarnased; • meetodi c puhul tuleb tõendada, et seda rahastab riik, et see kehtib endiselt pärast tegevuse valimist ning et toetusesaaja ja tegevuse liik on sarnased..
Kindla määraga arvutatud rahastamiskõlblike kulude kategooriad	Tõendamist ei ole vaja.

Kolmas valik: kaudsete kulude kindlamääraline rahastamine (ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punkt b)

Liikmesriik võib teha otsuse ühissätete määruse artikli 68 lõike 1 punktis b kirjeldatud kindlamääralise rahastamise süsteemi kasuks: kaudsete kulude arvutamise 15% kindlat määrat kohaldatakse ainult otsete personalikulude suhtes. 15% määrat ennast tõendama ei pea, arvestades et seda on määruuses täpsustatud.

Rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille alusel kohaldatakse määrat rahastamiskõlblike summade arvutamiseks (1. liik)	Otsesed personalikulud = 30 000 eurot
Kindel määr	15% (tõendamist ei ole vaja)
Kindla määraga arvutatud rahastamiskõlblike kulude liigid (2. liik)	Kaudsed kulud (arvutatud) = 15% otsestest kuludest = 15% x 30 000 = 4500 eurot
Rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille suhtes määrat ei kohaldata ja mida ei arvutata kindla määraga (3. liik)	Muud otsesed kulud (ruumide üür, reisikulud, toitlustus, teave, reklaam) = 15 000 eurot

Rahastamiskõlblikud kulud kokku = otsesed personalikulud + arvutatud kaudsed kulud + muud otsesed kulud = 30 000 + 4 500 + 15 000 = 49 500 eurot

Eelarveprojekt kujuneb järgmiseks.

Otsesed personalikulud (1. liik)	30 000	→	Kaudsed kulud (2. liik) = 15% otsestest personalikuludest (arvutatud)	4 500
Muud otsesed kulud (3. liik):				
Ruumide üür	4 000			
Reisikulud	5 000			
Toitlustus	1 000			
Teave/reklaam	5 000			
Rahastamiskõlblikud kulud kokku				49 500

(põhinevad üldiselt tegelikel kuludel)

Kontrolljälg

Rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille alusel kohaldatakse määrat rahastamiskõlblike summade arvutamiseks	Otsesed personalikulud = <ul style="list-style-type: none"> • selge otsese personalikulude määratlus; • palgakulude tõendus (palgalehed, vajaduse korral tööajatabelid, kollektiivsed lepingud, et põhjendada vajaduse korral mitterahalisi hüvitisi, välise teenuseosutaja üksikasjalik arve).
Kindel määr	In het document waarin de voorwaarden voor de steun worden vastgesteld, moet worden verwezen naar artikel 68, lid 1, onder b), van de gemeenschappelijke verordening.
Kindla määraga arvutatud rahastamiskõlblike kulude kategooriad	Geen rechtvaardiging vereist.
Rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille suhtes määrat ei kohaldata ja mida ei arvutata kindla määraga	Andere directe kosten zoals de kosten voor de opleidingsruimte, reiskosten, maaltijden, informatie en publiciteit moeten worden gerechtvaardigd met behulp van de overeenkomstige facturen en desgevallend met bewijzen dat de dienst is verleend.

Neljas valik: kindlamääraline rahastamine (Euroopa Sotsiaalfondi määruse artikli 14 punkt 2, kohaldatakse ainult ESFi puhul)

Liikmesriik võib teha otsuse ESFi määruse artikli 14 punktis 2 kirjeldatud kindlamääralise rahastamise süsteemi kasuks: kaudsete kulude arvutamise 40% kindlat määrat kohaldatakse kõigi muude tegevuse kulude arvutamisel ainult otsete personalikulude suhtes. 40% määrat ennast tõendama ei pea, arvestades et seda on määruses⁽⁴⁶⁾ täpsustatud.

Rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille alusel kohaldatakse määrat rahastamiskõlblike summade arvutamiseks (1. liik)	Otsesed personalikulud = 30 000 eurot
Kindel määr	40% (tõendamist ei ole vaja)
Kindla määraga arvutatud rahastamiskõlblike kulude kategooriad (2. liik)	Kõik muud kulud = 40% otsestest personalikuludest = 40% x 30 000 = 12 000 eurot
Rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille suhtes määrat ei kohaldata ja mida ei arvutata kindla määraga (3. liik)	Ei kohaldata

Rahastamiskõlblikud kulud kokku = otsesed personalikulud + kõik muud arvutatud kulud = 30 000 + 12 000 = 42 000 eurot

Eelarveprojekt kujuneb järgmiseks.

Otsesed personalikulud (1. liik)	30 000	→	Kõik muud kulud (2. liik) = 40% otsestest personalikuludest	12 000
<i>(põhinevad üldiselt tegelikel kuludel)</i>			<i>(arvutatud)</i>	
			Rahastamiskõlblikud kulud kokku	42 000

Kontrolljälg

Rahastamiskõlblike kulude kategooriad, mille alusel kohaldatakse määrat rahastamiskõlblike summade arvutamiseks	Otsesed personalikulud = <ul style="list-style-type: none"> • selge otsese personalikulude määratlus; • palgakulude tõendus (palgalehed, vajaduse korral tööajatabelid, kollektiivsed lepingud, et põhjendada vajaduse korral mitterahalisi hüvitisi, välise teenuseosutaja üksikasjalik arve).
Kindel määr	Toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis tuleb osutada ESFi määruse artikli 14 lõikele 2.
Kindla määraga arvutatud rahastamiskõlblike kulude kategooriad	Tõendamist ei ole vaja.

⁽⁴⁶⁾ Tõendamist on vaja ainult siis, kui määrat ületab 40%. Samas võib 40% ületavat määrat kasutada ainult mõnes muus raamistikus, mitte ESFi määruse artikli 14 punkti 2 raames.

2. LISA. NÄIDE LIHTSUSTATUD KULUVÕIMALUSTE KOKKUSOBIVUSEST RIIGIABI EESKIRJADEGA

Ettevõtte saab riigiabi kava kaudu toetuse oma personali koolitusprojekti elluviimiseks. Avaliku sektori toetus on 2 miljonit eurot. See abi võrdub määruse (EL) nr 651/2014 artikli 4 lõike 1 punktis n sätestatud 2 miljoni euro suuruse künnisega ja seega kohaldatakse grupierandit.

Toetusesaaja ja korraldusasutus lepivad kokku, et nad kasutavad koolituskursuse hinna kindlaksmääramiseks osaleja kohta ühikuhindade standardiseeritud astmikku.

Grupierandi määruse artiklis 31 sätestatakse koolitusabiga seoses järgmist.

1. Koolitusabi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, kui täidetud on käesolevas artiklis ja I peatükis sätestatud tingimused.
2. Abi ei anta koolitusele, millega ettevõtjad täidavad kohustuslikke riiklikke koolitusstandardeid.
3. Rahastamiskõlblikud on järgmised kulud:
  - a) koolitajate tööjõukulud tundide eest, mille jooksul koolitajad koolitusel osalevad;
  - b) koolitajate ja koolitavate tegevuskulud, mis on otseselt seotud koolitusprojektiga, näiteks reisikulud, projektiga otseselt seotud materjalide ja tarvikute kulud, töövahendite ja seadmete amortisatsiooni kulud selles ulatuses, milles neid kasutatakse üksnes projekti jaoks. Rahastamiskõlblikud ei ole majutuskulud, välja arvatud minimaalsed vajalikud majutuskulud koolitavate puhul, kes on puudega töötajad;
  - c) koolitusprojektiga seotud nõustamisteenuste kulud;
  - d) koolitavate tööjõukulud ja kaudsed üldkulud (halduskulud, üür, muud üldkulud) tundide eest, mille jooksul koolitavad koolitusel osalevad.
4. Abi osakaal ei tohi ületada 50% rahastamiskõlblikest kuludest. Abi osakaalu võib suurendada kuni 70% rahastamiskõlblikest kuludest järgmiselt:
  - a) 10 protsendipunkti võrra, kui koolitust antakse ebasoodsas olukorras olevatele või puudega töötajatele;
  - b) 10 protsendipunkti võrra keskmise suurusega ettevõtjatele antava abi korral ja 20 protsendipunkti võrra väikeettevõtjatele antava abi korral.
5. Kui abi antakse meretranspordi valdkonnas, võib selle osakaal olla kuni 100% rahastamiskõlblikest kuludest, eeldusel et täidetakse järgmisi tingimusi:
  - a) koolitavad ei ole laevapere tegevliikmed, vaid on pardal mittekoosseisulised töötajad, ning
  - b) koolitus toimub liidus registreeritud laevade pardal.

Korraldusasutus otsustab kehtestada ühikuhindade standardiseeritud astmiku, et määrata kindlaks projektide rahastamiskõlblikud kulutused. Ta kasutab samal geograafilisel alal sama liiki koolituse statistilisi andmeid (ühissätete artikli 67 lõike 5 punkti a alapunkti i kohaselt).

Pärast statistiliste andmete sobivat töötlemist selguvad sarnase arvu osalejatega seda liiki koolituse kuluühiku kohta järgmised keskmised kulud.

Otsesed kulud (miljonites eurodes)		Kaudsed kulud (miljonites eurodes)	
Koolitaja palk	1	Halduskulud	0,175
Koolitaja reisikulud	0,1	Üür	0,15
Koolitatavate hüvitised	1,4	Üldkulud	0,125
Koolitatavate majutus	0,55	Kaudsed kulud kokku	0,45
Koolitatavate reisikulud	0,25		
Amortiseerimatud tarbekaubad	0,2		
Reklaam	0,2		
Korralduskulud	0,4		
Otsesed kulud kokku	4,1		

Andmete töötlemisel kõrvaldab korraldusasutus kõik rahastamiskõlbmatud kulud.

Määruse 651/2014 artikli 31 kohaselt ei ole seoses koolitusabiga rahastamiskõlblikud koolitatavate majutuskulud, sest koolitavad ei ole puudega töötajad (0,55 miljonit eurot).

Seega ei saa ühikuhindade standardiseeritud astmik sisaldada koolitatavate majutuskulusid. Arvutus tehakse järgmiselt.

Koolituse rahastamiskõlblikud kulud kokku (kulud kokku – rahastamiskõlbmatud kulud)	4,55 miljonit eurot – (0,55 miljonit eurot) = 4 miljonit eurot
Oodatav arv koolitatavaid, kes läbivad koolituse	2 000
Kulu osaleja kohta, kes läbib koolituse (ühikuhindade standardiseeritud astmik)	4 miljonit eurot / 2000 osalejat = 2000 eurot / osaleja

Koolitusprojekti ajutine rahastamine on järgmine.

Riiklik rahastamine (riik + ESF)	2 miljonit eurot
Erasektori rahastamine (omafinantseering)	2 miljonit eurot
Riigiabi osakaal	50%

Määruse 651/2014 artikli 31 lõikega 4 piiratakse riigiabi osakaalu 50% ulatuses rahastamiskõlblikest kuludest, mis on kindlaks määratud projekti toetuse tingimusi kirjeldavas dokumendis. Ajutine eelarve on kõnealuse nõudega kooskõlas.

Pärast projekti rakendamist põhinevad rahastamiskõlblikud kulud koolituse läbinud osalejate tegelikul arvul. Kui koolituse läbib ainult 1500 osalejat, jaguneb abi järgmiselt.

Komisjonile deklareeritud rahastamiskõlblikud kulud kokku	2000 eurot x 1 500 = 3 miljonit eurot
Riiklik rahastamine (riik + ESF)	1,5 miljonit eurot
Erasektori rahastamine (omafinantseering)	1,5 miljonit eurot
Riigiabi osakaal	50%

3. LISA. LIHTSUSTATUD KULUVÕIMALUSTE JA EUROOPA MAAELU ARENGU PÕLLUMAJANDUSFONDI ERIMEETMED

Käesolevate juhiste põhjal esitatakse alpool loetelu meetmetest, mille puhul peaks saama kasutada lihtsustatud kuluvõimalusi (LKV). Loetelu ei ole ammendav ja kujutab endast pigem soovitusi, mida on maaelu arengu programmide puhul asjakohane järgida. Välja on jäetud määruses kehtestatud maksed, mille puhul juba kasutatakse ühikuhindade standardiseeritud astmikku (nt hektari või loomühiku kohta).

Meede Määrus (EL) nr 1305/2013 ja määrus (EL) nr 1303/2013	Kood	Allmeede programmitöö eesmärgil (kui see on asjakohane)	LKV (jah/ei)	Märkused
Artikkel 14	1	Teadmussiire ja teavitus	Jah	Ei ole lubatud, kui viiakse ellu riigihanke kaudu Lubatud asutuses-ise teenusepakkuja puhul
		Kutsealase õppe ja oskuste omandamise toetus	Jah	
		Esitlus- ja teavitustegevuse toetus	Jah	
Artikkel 15	2	Põllu- ja metsamajandusettevõtete juhtorganite tasandil toimuvate lühiajaliste vastastikuste vahetuste ning põllu- ja metsamajandusettevõtete külastamise toetus	Jah	Ei ole lubatud, kui viiakse ellu riigihanke kaudu Lubatud asutuses-ise teenusepakkuja puhul
		Nõustamisteenustest kasu saamise abi	Ei	
		Põllumajandusettevõtte juhtimis-, asendus- ja nõustamisteenuste ning metsandusalaste nõustamisteenuste loomise toetus	Ei	
Artikkel 16	3	Nõustajate koolituse toetus	Ei	Ei ole lubatud, kui viiakse ellu riigihanke kaudu Lubatud asutuses-ise teenusepakkuja puhul
		Kvaliteedikavadega liitumise toetus	Jah	
Artikkel 17	4	Siseturu tootjarühmade teavitamis- ja müüjendustegevuse toetus	Jah	Ei ole lubatud, kui viiakse ellu riigihanke kaudu Lubatud asutuses-ise teenusepakkuja puhul
		Põllumajanduslikesse majapidamistesse investeerimise toetus	Jah	
		Põllumajandusettevõtete töötlemise/turustamise ja/või tootearenduse investeerimise toetus	Jah	
		Põllumajanduse ja metsanduse arendamiseks, moderniseerimiseks või kohandamiseks vajalikku taristusse investeerimise toetus	Jah	
		Põllumajanduslike keskkonna- ja kliimameetmete saavutamise seotud mittetoetlike investeeringute toetus	Jah	
Artikkel 18	5	Toetus investeeringuteks ennetusmeetmetesse, mille eesmärk on vähendada võimalike loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste ja katastroofide tagajärgi	Jah	Ei ole lubatud, kui viiakse ellu riigihanke kaudu Lubatud asutuses-ise teenusepakkuja puhul
		Toetus investeeringuteks, mille eesmärk on teha korda loodusõnnetuses ebasoodsates ilmastikutingimustes ja katastroofides potentsiaalselt kahjustunud põllumajandusmaad ning taastada tootmine	Jah	

Meede Määrus (EL) nr 1305/2013 ja määrus (EL) nr 1303/2013	Kood	Allmeede programmi töö eesmärgil (kui see on asjakohane)	LKV (jah/ei)	Märkused
Artikkel 19	Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng	Ettevõtlusega alustamise toetus noortele põllumajandustootjatele Ettevõtlusega alustamise toetus maapiirkondades mittepõllumajanduslikeks tegevusteks Ettevõtlusega alustamise toetus väikeste põllumajandusettevõtete arendamiseks Mittepõllumajanduslike tegevuste loomisesse ja arendamisse investeerimise toetus Toetus põllumajandustootjatele, kes vastavad väikepõllumajandustootjate kavale ja kes annavad oma põllumajandusliku majapidamise lõplikult üle teisele põllumajandustootjale	Ei Ei Ei Jah Ei	
Artikkel 20	Põhiteenused ja külaarendus maapiirkondades	Maapiirkondade omavalitsuste ja külade arengut ja nende põhiteenuseid käsitlevate kavade ning Natura 2000 alade või muude kõrge loodusliku väärtusega alade kaitse- ja majandamiskavade koostamise ja ajakohastamise toetus Igat liiki väiketaristu loomise, tõhustamise või laiendamise investeerimise toetus, sh investeeringud taastuvatesse energiaallikatesse ja energia säästmisse Toetus lairibataristu jaoks, sh selle loomiseks, tõhustamiseks ja laiendamiseks, passiivse lairibataristu jaoks ning juurdepääsuks lairibaühendusele ja avalikele e-valitsuse lahendustele Maaelamirkonnale ettenähtud kohalike põhiteenuste (sh vaba aja tegevused ja kultuur) loomise, tõhustamise või laiendamise ning nendega seotud taristusse investeerimise toetus Puhkemajanduse taristu avalikku kasutusse, turismiteabesse ja väikesemahulisse turismitaristusse investeerimise toetus Toetus selliste uuringute/investeeringute tegemiseks, mis on seotud külade, maapiirkondade ja suure loodusliku väärtusega alade kultuuri- ja looduspärandi säilitamise, taastamise ja selle kvaliteedi parandamisega, sh sotsiaal-majanduslikud aspektid, samuti keskkonnateadlikkusega seotud tegevusega Toetus investeringuteks, mille eesmärk on maapiirkonna asulates või nende läheduses toimuva tegevuse ümberpaigutamine ning seal asuvate hoonete või teiste rajatiste ümberhitamine, et parandada asula elukvaliteeti ja parandada keskkonnaalase tegevuse tulemuslikkust	Jah Jah Jah Jah Jah Jah Jah Jah Jah Jah	
		Muud	Jah	

Meede Määrus (EL) nr 1305/2013 ja määrus (EL) nr 1303/2013	Kood	Allmeede programmi töö eesmärgil (kui see on asjakohane)	LKV (jah/ei)	Märkused
Artikkel 21	8	Investeeringud metsa arengusse ja metsade elujõulisuse parandamiseks	Jah	Välja arvatud hooldamine
		Metsastamise/metsamaa loomise ja hooldamise toetus	Jah	
		Agrometsandussüsteemide loomise ja hooldamise toetus	Jah	
		Metsapõlengutest, loodusõnnetustest ja katastroofidest tingitud metsakahjustuste ennetamise toetus	Jah	
		Metsapõlengutest, loodusõnnetustest ja katastroofidest tingitud metsakahjustuste kõrvaldamise toetus	Jah	
		Metsa ökosüsteemide vastupanuvõime ja keskkonnaväärtuse parandamise investeermise toetus	Jah	
Artikkel 27	9	Metsandustehnoloogiatesse ning metsasaaduste töötlemisse, mobiiliseerimisse ja turustamise investeermise toetus	Jah	
Artikkel 28		Tootjarühmade ja -organisatsioonide loomine põllumajandus- ja metsandussektoris	Ei	
Artikkel 29	10	Toetus põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste täitmiseks	Ei	
Artikkel 30		Põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise ja säästva kasutamise toetus	Jah	
Artikkel 31	11	Mahepõllumajandusliku tootmise tavadele ja meetoditele ülemineku toetus	Ei	
Artikkel 32		Mahepõllumajandusliku tootmise tavade ja meetoditega jätkamise toetus	Ei	
Artikkel 33	12	Hüvitise maksmine Natura 2000 põllumajandusalade eest	Ei	
Artikkel 34		Hüvitise maksmine Natura 2000 metsaalade eest	Ei	
Artikkel 35	13	Hüvitise maksmine veemajanduskavade alla kuuluvate põllumajandusalade eest	Ei	
Artikkel 36		Hüvitise maksmine mägialadel	Ei	
Artikkel 37	14	Hüvitise maksmine muude alade eest, mida mõjutavad looduslikust eripärast tingitud olulised piirangud	Ei	
Artikkel 38		Hüvitise maksmine muude alade eest, mida mõjutavad konkreetselt eripärast tingitud piirangud	Ei	
Artikkel 39	14	Loomade heaoluga seotud toetus	Ei	
Artikkel 40		Loomade heaolu	Ei	

Meede Määrus (EL) nr 1305/2013 ja määrus (EL) nr 1303/2013	Kood	Allmeede programmitöö eesmärgil (kui see on asjakohane)	LKV (jah/ei)	Märkused
Artikkel 36	Riskijuhimine	Saagi, loomade ja taimede kindlustuse maksed	Ei	Mitte lihtsustada (ainult ühisfondi loomise halduskulud)
Artikkel 40	Täiendavate riiklike otsetoetuste rahastamine Horvaatias	Ebasoodsate ilmastikutingimuste, looma- ja taimehaiguste, kahjurite leviku ning keskkonnajuhumitega seotud ühisfondid Sissetuleku stabiliseerimise vahend	Ei	
Artikkel 35	Toetus kogukonna juhitud kohaliku arengule (LEADER)	Täiendavate riiklike otsetoetuste rahastamine Horvaatias	Ei	
Artiklid 51–54	Tehniline abi	Ettevalmistav toetus	Jah	
		Kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiaga hõlmatud tegevuse elluviimise toetus	Jah	
		Kohaliku algatusrühma koostöömeetmete ettevalmistamine ja rakendamine	Jah	
		Jooksvate ja elavdamise kulude toetus	Jah	
		Toetus tehnilise abi jaoks (muu kui riiklik maaeluvõrgustik)	Jah	
		Riikliku maaeluvõrgustiku loomise ja tegevuse toetus	Jah	

KUST SAAB ELI VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- üksikeksemplarid: EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- rohkem eksemplare ning plakatid ja kaardid:
Euroopa Liidu esindustest (http://ec.europa.eu/represent_et.htm),
delegatsioonidest väljaspool ELi (http://eeas.europa.eu/delegations/index_et.htm),
kasutades Europe Direct'i teenistust (http://europa.eu/eurodirect/index_et.htm)
või helistades infotelefonile 00 800 6 7 8 9 10 11 (kõikjal ELis helistades tasuta) (*).

(*) Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

EGESIF_14-0017 – LIHTSUSTATUD KULUVÕIMALUSI KÄSITLEVAD JUHISED – EUROOPA STRUKTUURI- JA INVESTEERIMISFONDID

Programmitöö perioodil 2007–2013 kiitsid kõik ESFi ja ERFi sidusrühmad heaks kindlamääralise rahastamise, ühikuhindade standardiseeritud astmiku ja ühekordsete maksete (nn „lihtsustatud kulude”) kasutamise kui võimaluse vähendada vigu ja halduskoormust ning keskenduda rohkem väljunditele ja tulemustele.

Sellest dokumendist leiata tehnilisi juhiseid ja näiteid kolme liiki lihtsustatud kulude kohta, mida kohaldatakse programmitöö perioodil 2014–2020 kõigis Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondides.

Lisateavet Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kohta leiata veebilehelt <http://ec.europa.eu/esif>

Meie väljaandeid saate alla laadida ja tasuta tellida aadressil <http://ec.europa.eu/social/publications>

Kui soovite tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi tegevusega pidevalt kursis olla, tellige tasuta e-uudisteleht Social Europe aadressilt <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

 <https://www.facebook.com/socialeurope>

 https://twitter.com/EU_Social

